

JUTRO

Upraviteljski kabinet: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 196.
Računi pri pošti št. 347. Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies
Nr. 105.241.

Narodna banka mesečno 25 Din, na
izposodništvo 40 Din.
Uredništvo:
Ljubljana, Kneževa ulica št. 3. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon
št. 440.
Celje: Kocanova ulica št. 2. Telefon št. 196.
Biskopij se ne vračajo. - Odbiti po tarifi.

Ljubljana, 13. novembra.
Fašistično časopisje ne more in ne
more živeti brez blatenja Jugoslavije in
brez napadov na njo. Se tako neznatno
malenkost porabi, ako le more, za novo
kampanjo proti nam. Pri tem nas slika
vedno znova kot nemirne, avanturistične
ljudi, ki žalimo in izživimo mirno-
ljubno Italijo in s tem ogrožamo mir na
jugu Evrope.

V svezem spominu je še, kakšen
alarm so dvignili vsi fašistični listi za-
radi znanega »incidenta« v Gruziji. V
bistvu nedolžen in po vseh pristaniških
mestih običajen pretep med vinjenimi
mornarji so hoteli napihati za organi-
ziran političen napad jugoslovenskih
mornarjev na italijanske. Poskušali so
ustvariti mednarodno afero, ki mora
imeti vsaj resne diplomatske posledice.
Po sličnih fašističnih praktikah že iz-
nešeno inozemstvo na jim k sreči ni več
nasledilo, temveč je poročalo o dogodku
povsem objektivno. Ko pa je celo kape-
tan ladje, s katere so bili italijanski mor-
narji, objektivno priznal, da je šlo res
le za nedolžen pretep, so morali »gru-
ziški incident« naposled pokopati tudi fa-
šistični listi.

Ker pa si fašisti incidentov očividno
niso želili, že zato, da se pozornost
italijanskega prebivalstva ne osredoto-
či preveč na razne domače zadeve, so
ustvarili in poskušali zopet novo afero.
Značilno in za fašiste fatalno pa je, da
vse take incidente ustvarjajo ponoči.
Ko je publika v raznih lokalih ponavadi
že precej razgreda. To mora vzbujati
pozornost vsem treznim mislečim.

Najnovejši »incident« je znan. Odigral
se je zopet v nočnem lokalni in v poznih
uri, samo tokrat za spremembo v Beo-
gradu. V nekem baru sta se dejansko
spopadla letalski ataše italijanskega po-
slanstva in ugledni beograjski trgovec.
Izzivati je začel italijanski gospod. To
priznavajo tudi vsa poročila v inozem-
skih listih, celo v madžarskih, ki goto-
vo niso bili naklonjeni nam kakor Ita-
liji. Zato pač ne more biti dvoma o tem,
na čigavi strani je krivda.

Kljub temu pa fašistični tisk tudi to-
krat napada samo nas in našo državo,
ne da bi našel le eno besedo kritike o
vsekakor zelo čudnem nastopu italijan-
skega oficirja in diplomata. Ta gospod
je rabil v prestolici Jugoslavije o naši
državi take besede, da bi jih odklonil
vsak naš voznik, dasi voznik po vsem
svetu ne velja baš za izbirne v svoji
izrazih. Fašističnim listom pa se zdi to
v redu in tudi sami kar tekmujejo
med seboj, kdo bo našel, ko razpravlja
o Jugoslaviji, ostrejša beseda. Zlasti
slabo odrezmo pri tem novinarji in
političarji, ki nas primerja s tatinskimi
službinjari in postopaki, pa še vse mo-
goče. Kako potrpežljivi, dostojni in ka-
valirski so v primeri s to podivjanostjo
jugoslovenskih listi v odbijanju ita-
lijanskih napadov in klevet.

Za očuvanje evropskega miru je v
prvi vrsti potrebno, da so odnosi med
državami korektni in po možnosti pri-
jateljski. Časopisje igra pri tem eno
glavni vlogi; napadi tiska ene države
na drugo gotovo v nobenem primeru
ne morejo služiti interesom miru. Vse
to je pač znano tudi italijanskemu tisku.
Ker kljub temu nastopa ravno narobe,
je gotovo utemeljen sum, da mu ni do
miru in ne do dobrih sosedskih odno-
šajev med Italijo in Jugoslavijo. Ako bi
si italijansko časopisje želelo miru in
izboljšanja medsebojnih odnosov, bi
moralo pač kazati drugačno lice na-
pram naši državi. To je tudi že skoro
soglasna sodba velikega inozemskega
tiska, ki je že ponovno pribil, da gre
italijanska časopisna kampanja za po-
slabljanjem italijansko-jugoslovenskih
odnosov. Zato si tudi lahko razlaga-
mo, zakaj posvečajo na primer nemški
listi toliko pažnje vestem o italijanskih
pripravah proti Jugoslaviji in o usodni
italijanski politiki v Albaniji, Bolzariji
in na Madžarskem.

Nasprotno pa jugoslovenskemu tisku
ne more nihče očitati, da ne stori vsega
za pomirjenje duhov ali da celo ovira
možnosti sporazuma in zblizanja z Ita-
lijo. Ni naša krivda, če postopajo ita-
lijanski listi drugače, pribiti pa je treba,
da njihove metode ne vodijo k utrditvi
miru in ne k izboljšanju naših medse-
bojnih odnosov. Da, čim bolj spozna-
va Evropa, od kod preti nevarnost, tem
bolj škodljivo je fašistično pisanje tudi
za same italijanske interese.

V Beogradu je zbrano lepo število
odličnih inozemskih novinarjev. Resni
ljudje so to, ki jim je gotovo na srcu v
prvi vrsti ohranitev in utrditev evrop-
skega miru in ko so se na lastne oči
lahko prepričali, kako iz trte izvitosti so
očiti italijanski listi. Veliko korist
mirnemu razvoju Evrope in interesom
svojih držav bi storili, ako bi osnovali
kak klub ali našli kak drug način za
delovanje na izboljšanje odnosov med
tiskom posameznih držav in na prepre-
čevanju tako nedostojnega pisanja, ka-
kršno najdemo v fašističnih listih. Med-
sebojni osebnosti stiki novinarjev bi brez
dvoma mnogo pripomogli k dosegu tega
lepega in koristnega cilja.

Uspešno zakonodajno delo sedanje vlade Po sprejemu verskih in nekaterih gospodarskih zak- nov pride na vrsto splošni državljanski zakonik

Beograd, 13. novembra. Č. Po uve-
lavljenju zakona o srbski pravoslavni
cerkvi, ki je v splošnem zadovoljil pra-
voslavne cerkvene kroge, se v minist-
stvu pravde živahno dela na tem, da se
čim bolj in čim hitreje uredi odnosi
države tudi do ostalih priznanih veroiz-
povedi, kakor tudi odnosi med posa-
meznimi konfesijami. V vladnih krogih
povdarjajo, da hoče vlada pri urejeva-
nju teh odnosov postopati naihberal-
neje z željo, da bi se omogočil neoviran
razvoj vsem priznanim konfesijam in
razen tega uredile gnotne razmere du-
hovščine, zlasti katoliške, ki se v mno-
gih krajih nahaja v precej težkem po-
ložaju.

Razen urejevanja teh vprašanj se v
ministstvu pravde dela na tem, da bi
se v kratkem uveljavil tudi zakon o
ureditvi zemljiške knjige. To je zlasti
važno za kraje bivše Srbije. Južne Sr-
bije in Črne gore, kjer doslej niso ob-
stojale zemljiške knjige in kjer se se-
daj vrši katastersko merjenje. Merjenje
je izvršeno že v štirih starih, v kate-
rih se bodo v njih še letos uvedle zem-
ljiške knjige.

Nadalje dela vlada na uveljavljenju
izvršilnega (eksekucijskega) zakona in

zakona o izvensodnem postopku. Oba
zakona bosta gotova do konca tega
leta.

Preostajata nato še dva važna zaka-
na, splošni državljanski zakonik in tr-
govski zakon. Ker sta te dva zakona
zelo važna, bosta njuna elaborata, ka-
kor hitro bosta gotova — in to bo v po-
četku januarja ali februarja — izročena
javnosti in pristojnim forum v raz-
pravo.

Z uveljavljenjem teh zakonov bo do-
vršena doba velikega zakonodajnega
dela sedanje vlade, ki si je kot svojo
prvo nalogo postavila unifikacijo zaka-
nodajstva, da bi tako čim bolj služilo
unifikaciji narodne duše in konsolida-
ciji države.

Novi zakon o poštah

Beograd, 13. nov. AA. Po naredbi mini-
stra javnih del inš. Savkovića je bil v mi-
niststvu javnih del sestavljen načrt za-
kona o pošti, telegrafu in telefonu, ki bo
predložen vsem ministrom. Čim ga bodo
ministri pregledali, se predloži načrt s
končno redakcijo predsedniku ministrs-
kega sveta v zakonitve. S tem bo izenačeno
poštno zakonodajstvo v vsej kraljevini in
bo vsa poštna, telegrafna in brezžična
služba v naši kraljevini postavljena na no-
ve, enotne osnove.

Polemika o srcu in možganih Stjepana Radića „Dom“ o najdbi v blagajni konkurznega mase – Odgovor konkurznega upravitelja – Svojevrsten dokument

Zagreb, 13. novembra. n. »Dom« po-
roča o najdbi srca in možganov Stje-
pana Radića v blagajni Hrvatske sel-
jačke zadružne banke in pravi, da so
bili ti posmrtni ostanki Stjepana Ra-
dića zato shranjeni v blagajni, ker so
nameravali te relikvije namestiti na
primernem kraju v slavnostni dvorani
Seljačkega doma. Ker pa dvorana še
ni bila urejena po zadnjem požaru za-
radi pomanjkanja denarja za njeno
ureditev, so bile relikvije začasno
shranjene v blagajni banke.

»Dom« obenem napada konkurznega
upravitelja dr. Radoševića, češ, da je
namenoma spravil v javnost zadevo s
srcem in možgani Stjepana Radića. Na
ta napad odgovarja dr. Radošević v
nocojšnjih listih s člankom, v katerem
pravi med drugim:

»Jaz nisem tega storil zaradi sen-
zacije in pohujšanja in nisem vedel,
da je g. Josip Predavec, kakor piše
»Dom«, važnejši in odločilnejši za po-
smrtne ostanke Stjepana Radića, ka-

kor sama gospa Marija Radićeva. Ni-
sem vedel, da moram to javiti g. Jo-
sipu Predavcu, kakor trdi »Dom«. V
ostalem sem o tem obvestil tudi dr.
Stjepana Košutića kot sorodnika po-
konega Stjepana Radića in ga prosil,
naj se ostanke odnesejo. Razen tega
je g. Josip Predavec v Dugem Selu in
ne v Zagrebu.«

Dr. Radošević objavlja dalje potrdi-
lo, ki mu ga je izdal dr. Maček in ki
se glasi: »S tem vam jaz podpisani dr.
Vladimir Maček kot konkurznemu
upravitelju hrvatske seljačke zadružne
banke d. d. v Zagrebu potrjujem, da
ste mi iz spodnjega predala črne bla-
gajne izročili kočevje z zadnjimi ostan-
ki pokojnega Stjepana Radića, to je z
njegovimi možgani in srcem, ter vam
s tem osebno jamčim, da se v tem
kočevju ne nahajajo nobene druge
stvari. Potrjujem tudi sprejem kralje-
vega venca. Zagreb, 11. novembra
1929. S spoštovanjem dr. Vladimir
Maček.«

Redukcija treh ministrstev v Rumuniji

Maniujeva vlada je predložila regentskemu svetu dekret o
redukciji ministrstev za javna dela, za delo in vere

Bukarešta, 13. novembra. g. Regent-
skemu svetu je bil danes predložen
dekret o redukciji treh ministrstev.
Ministrstvo za javna dela se bo zdru-
žilo z ministrstvom za promet, mini-
strstvo za delo z ministrstvom za na-
rodno zdravje in z ministrstvom za
socialno skrbstvo; prosvetno minist-
stvo pa z ministrstvom za vere. Mini-
ster ver Avrel Vlad in minister za
narodno zdravje Severdan bosta dne
15. novembra podala ostavko. Ta dan
bodo združena ministrstva prevzela
svoje agende.

Obenem je bilo regentskemu svetu

predloženo besedilo kraljevske posla-
nice, ki vsebuje bilanco delovanja Ma-
nuijeve vlade in ugotavlja, da sta sta-
bilizacija rumunske valute in ravnove-
šje proračuna zagotovljena. Dalje vse-
buje poslanica več zakonskih predlo-
gov, ki jih bo moral rešiti parlament
v prihodnjem zasedanju.

Bukarešta, 13. novembra. g. Pod
predsedstvom člana regentskega sveta
patriarha Mirona Christea se prične
prihodnji ponedeljek nacionalni cer-
kveni kongres. Za tem se bo vršilo je-
sensko zasedanje svetega sinoda.

Tudi Rumunija obsoja fašistično gonjo

Bukareški listi ostro zavračajo napade fašističnega tiska na
Malo antanto in Jugoslavijo — Rim naj pokaže svojo barvo

Bukarešta, 13. novembra. M. Rumunski
tisk se v zadnjem času obirno bavi z ita-
lijansko politiko proti Mali antanti. Zlasti
»Lupta« ostro protestira proti pisavi »Po-
polo d'Italia« glede konference o vzhodnih
reparacijah. »Lupta« trdi, da se g. Mussoli-
ni s svojo politiko vedno bolj odstranjuje
od nekdanjih italijanskih soborov in se
vedno bolj približuje prejšnjim sovražnikom
Italije. Na vsakem koraku se sliši žvenket
italijanskega orožja. Postopanje Italije, ki
je v reparacijskem vprašanju odkrito na
strani Madžarske proti interesom Male an-
tante, je naravnost izzivalno. G. Mussolini
bo s svojo politiko prišel Mali antanto, da
bo končno morala urediti svoje odnose z
Rimom. »Independance Roumaine« naglaša,
da igra Mussolini dvojni vlogi, ki lahko
rodi tudi težke posledice. Italija z vsemi
sredstvi podpira madžarsko revizionistično

politiko. Rumunija je pri tem neposredno
zainteresirana in zato se mora končno vpra-
šati, zakaj hoče Italija revizijo mirovnih
pogodb. Staro prijateljstvo, ki je obstajalo
med Italijo in Rumunijo že od nekdaj, se
je že zelo ohladilo, odkar podpira Italija
Rumuniji sovražno revanžno politiko Ma-
džarske.

Bukarešta, 13. novembra. AA. Pisanje li-
sta »Popolo d'Italia« proti Mali antanti in
za znižanje madžarskih reparacij je vzbudi-
lo v Rumuniji veliko ogorčenje proti Italiji.
Današnji »Cuventule« ugotavlja, da vodi
Mussolini odkrito politiko proti Mali antan-
ti, ki je v prvi vrsti orodje miru in reda v
Evropi. »Lupta«, ki je sredi objavila proti
Italiji naperjen članek »Fašistična Italija in
nova Rumunija«, protestira ocej proti Mus-
solinijevi politiki, o kateri trdi, da hoče za
vsako ceno izzvati Jugoslavijo in da išče
načina, kako bi razgnala Malo antanto. Na
tako politiko, dostavlja list, je treba reagir-
ati. Mi želimo vedeti, ali imamo v Rimu
iskrene prijatelje ali ne. Enako stalne do
Mussolinijeve politike zavzema tudi organ
liberalne stranke »Vitorul«.

Letalska zveza Reka-Zader

Rim, 13. novembra. AA. 16. t. m. bo uvedena
zračna linija med Reko in Zadrom, ki ima namen
poenotiti zvezo med Italijo in Zadrom.

Nova napetost med Parizom in Rimom

Ozadje pristanka Italije na odpravo podmornic kot po-
morskega orožja — Francija odklanja številčno pariteto
med nieno in italijansko vojno mornarico

Pariz, 13. novembra. d. Kljub napo-
vedim italijanskih listov, da bo v krat-
kem posetil Rim in predsednika Musso-
linija predsednik francoske vlade Tar-
dieu ter ob tej priliki uredil različna vi-
seča vprašanja med Italijo in Francijo,
je politična napetost med obema drža-
vama mnogo večja, kakor izgleda na
prvi pogled. Po haški konferenci so si-
cer govorila različna znamenja za to,
da bo nastopila doba tesnejšega sode-
lovanja med tema dvema državama, po-
sebnost spričo bližajoče se mednarodne
pomorske razorožitvene konference v
Londonu, na kateri bosta imeli tako Ita-
lija, kakor Francija precej slične intere-
se. Sedaj pa je nastopila ravno zaradi
te konference med Rimom in Parizom
precejšnja napetost, ki sloni na stari ri-
valitvi za premoč v Sredozemskem
morju.

Zanimivo pa je v tem slučaju to, da
so pričeli opozarjati to pot na dvojično
italijansko politiko francoski desničar-
ski listi, ki so doslej že nekaj let sem
priporočali čim tesnejše zblizanje med
Italijo in Francijo, makar za ceno večjih
žrtv v pogledu kolonialnih koncesij
Italiji. Ti listi danes očitajo italijanski
vladi, da je za hrbotom Francije izdala
skupne interese na Sredozemskem
morju s tem, da je pristala na odpravo
podmornic, kljub temu da je še pred
štirinajstimi dnevi zagotovila Parizu,
da ne bo nikdar pristala na odpravo
podmornic ter celo predlagala načrt za
skupen nastop v Londonu. Za protislu-
go pa je dobila Italija, kot je dozna-
la francosko časopisje, pristaneke An-
glije in Zedinjenih držav, da sme zra-
diti še toliko novih vojnih ladij, da bo

številčna moč njene mornarice popo-
loma odgovarjala moči francoske mor-
narice.

Francija je že leta 1922. pokazala v
tem vprašanju največjo ponostljivost,
ko je pristal Briand na pariteto z Ita-
lijo v številu velikih vojnih ladij, toda s
pristankom, da lahko zgradi Francija
večje število lahkih vojnih križark, ker
mora računati v slučaju vojne na dvo-
frontno pomorsko defenzivo.

Francoski tisk poziva Tardieujevo
vlado, da ne ponusti v tem vprašanju
niti za las in da naj za vsako ceno pre-
preči izvedbo paritete med francosko
in italijansko vojno mornarico, ki bi
značila oškodovanje navitalnejših in-
teresov Francije. Znani zunanjepolitični
urednik »ECHO de Parisa«, Pertinax
opozarja v daljšem uvodniku italijan-
sko vlado, naj bo globoko uverjena o
tem, da ne bo na nieno zahtevo pri-
stala Francija pod nobenim pogojem in
izjavlja končno brez rezerve, da bo na-
stal zaradi tega vprašanja, če ne bo
Rim ponustil, snor, ki bo zanevil na-
onasniji konflikt z nepredvideno dale-
kosežnimi posledicami za obe državi.

Sredozemski Locarno

London, 13. novembra. s. Kakor poroča
ženevski poročevalec delavskega lista »Dailly
Herald«, so razširjene govorice, da bo
generalni tajnik Društva narodov sir Eric
Drummond pri svojem bivanju v Londonu
predložil državnemu tajniku Hendersonu
načrt o sredozemskem Locarnu. Velika Bri-
tanijska bi po tem načrtu s svojim brodomjem
pomagala Franciji v slučaju napada od strani
Italije, Italiji pa v slučaju francoskega
napada.

Proračunska razprava v francoski zbornici

Ponovna lepa zaupnica Tardieujevi vladi — Pogajanja
za določitev dne sklicanja II. haške reparacijske kon-
ference

Pariz, 13. novembra. s. Poslanska
zbornica je danes dopoldne pričela z
razpravo o proračunu finančnega mini-
strstva. Pri razpravi o členu 1. je prišlo
do ostre razprave glede usode lastni-
kov rent, ki so bili po stabilizaciji
oškodovani. Več poslancev raznih
strank se je zavzelo za to, naj vlada
nekaj stori za te lastnike rent. Finan-
čni minister Chéron je izjavil, da ne mo-
re obljubiti ničesar, kar bi šlo preko
ukrepov, ki so bili najavljeni v vladni
izjavi.

Socijalistični poslanec Chastanet je
nato predlagal, naj se člen 1. proračuna
vrne odboru v ponovni pregled. Mini-
strski predsednik Tardieu se je izrekel
proti temu ter je stavil vprašanje zaupa-
nja. Zbornica je nato s 317 proti 257
glasovom odklonila predlog poslanca
Chastaneta.

Pariz, 13. novembra. AA. Minister
zunanjih poslov Briand je izjavil, da
zaenkrat še ni končno uveljavljeno dolo-
čeno dan sestanka druge konference v
Haagu. Predsednik vlade Tardieu je
imel o tem vprašanju sestanek z guver-

nerjem francoske narodne banke in z
drugimi francoskimi delegati v Baden-
Badenu. V dobro poučenih finančnih
krogih se smatra, da bo konferenca ko-
misije v Baden-Badenu končala svoje
delo v soboto.

Pariz, 13. novembra. AA. »Matin«
poroča, da je načeloma določeno, da bo
II. haška konferenca sklicana 7. de-
cembra. List pristavlja, da izhaja iz
zadnjega sestanka med francoskim mi-
nistrom zunanjih zadev Briandom in
nemškim poslanikom v Parizu v. H.Š-
schom, da med Francijo in Nemčijo za-
radi izrazitve Porenja ne bo prišlo
do nikakega nesporazuma. Francoske
oblasti so mnenja, da bo mogoče iz-
prazniti v teku prvih 6 mesecev prihod-
njega leta tudi tretjo porensko cono.

Pariz, 13. novembra. s. Francosko
zunanje ministrstvo dementira vest
»Matina«, da bo druga haška konfe-
renca sklicana za 7. decembra. Kakor
poročajo ponovlanski listi, še ni padla
odločitev glede datuma sklicanja kon-
ference.

Zblizanje med baltičskimi državami

Baltičske države pripravljajo načrte za podois skuone trgovin-
ske pogodbe — II. baltičska gospodarska konferenca

Riga, 13. novembra. d. Po izločitvi Vol-
demarasa iz litvanske politike je opažati
med baltičskimi državami gibanje, ki stremi
za tem, da se te države »med seboj kar
najbolj zvežejo« z raznimi gospodarskimi in
političnimi pogodbami. Tako je imel leton-
ski zunanji minister Balodis daljši govor
o zunanjepolitičnem programu letonske
vlade, v katerem je podčrtal stremenje
Letonske za kar najbolj prijateljskimi zve-
zami s sovjetsko Rusijo in sosednima
državama, Estonko in Litvo. Letonska vla-
da bo storiila vse, da se še poglobi politič-
na zveza z Estonko in kar najbolj izbolji-
šajo prijateljski odnosi z Litvo.

Kovno, 13. novembra. d. Tubelisova vla-
da poskuša kljub oviram s strani prista-
šev bivšega predsednika Voldemarasa ubi-
rati kar najbolj pomirjevalno politiko med
baltičskimi državami. V ta namen bo pred-
lagal litvanski zunanji minister Zaimus
Estonski in Letonski več osnutkov za pod-
pis skupnih trgovinskih pogodb. Opažati
pa je v Litvi tudi naraščajoči vpliv Šved-
ske, ki je pričela zadnje čase nalagati
švedski kapital v litvansko industrijo ter
dovoliti znatne kredite za nabavo polje-
delskih strojev.

7. decembra bo otvorjena v Revalu II.
baltičska gospodarska konferenca, na kate-
ri bodo proučevali različne predloge za
tesnejše sodelovanje med baltičskimi drža-

vami. Poljska se te konference ne bo ude-
ležila radi zahteve Litve, naj Poljska naj-
preje uredi razmerje z njo in šele nato pri-
čne sodelovati v gospodarski politiki bal-
tičnih držav.

Kaunas, 13. novembra. AA. Ker je bil novi za-
kon o izločitvi predsednika republike sprejet,
bodo volitve predsednika litvanske republike mo-
seca marca 1930.

Puljski obsojenci v kaznilnicah

Pulj, 13. nov. r. Včeraj popoldne z vla-
kom ob 16.45 sta bila pod močno eskorto
prepeljana iz puljskih zaporov v jetnišnico
na 30 let ječe obsojena tovariša justifi-
ciranega Vladimira Gortana Vitomir Gortan
in Dušan Ladovac. Vitomir Gortan je bil
prepeljan v kaznilnico v Portolongo, Du-
šan Ladovac pa v Volterra. Druga dva to-
variša Vladimira Gortana bosta prepelja-
na v kaznilnice, vsak v drugo, še le čez
par dni. Prevoz se je izvršil v strogi taj-
nosti ter v posebnem vagonu, ki ga je za-
sedel cel oddelek karabinerjev in mili-
čnikov.

22. decembra — Hugenbergov plebiscit

Berlin, 13. novembra s. Kakor poroča »Vor-
sische Zeitung« je vlada končno uveljavila
22. decembra kot termin za izvedbo Hugenber-
govega ljudskega glasovanja.

Podban Pirkmajer o organizaciji banske uprave

Beograjsko »Vreme« obavlja v svoji anketi o novi upravni ureditvi Jugoslavije interesantan članek podbana Dravske banovine dr. Otmarija Pirkmajera, ki izjavi med drugim:

Zakon o nazivu in razdelitvi kraljevine od 4. oktobra t. l., uredba o likvidaciji sreskih in oblastnih samouprav od 23. oktobra t. l. 1929 in zakon o banski upravi s svojimi organizatornimi določbami zaključujejo eno izmed najznačilnejših faz v razvoju naše notranje državne ureditve. To fazo moremo danes oceniti kot celoto, čeprav še manjka ena ali druga podrobnost, da se reši v kasnejšem času.

Upravni praktiki vidimo v zakonu od 3. oktobra vzakonjeno načelo upravne dekoncentracije, kakor tudi enotne uprave in se iskreno veselimo odločne kretnje, o kateri ne moremo dvomiti, da bo prinesla popolno konsolidacijo, miren in normalen daljni razvoj, kakor tudi širok napredek v naši državi. V zakonu o banski upravi smo dobili vse, kar je potrebno za praktično uresničanje najvišje lokalne upravne oblasti.

Organizacija banske uprave je izvedena po birokratskem sistemu, kolegijsko reševanje po pravilu ne obstoji. Načelniki konferenc kot birokratske ustanove imajo konzultativni značaj. Banski svet je posvetovalna korporacija. Ban po zakonu ni dolžan, da ga konzultira. Pravilnik bo vsakor predpisal sodelovanje sveta pri sestavljanju banovinskega proračuna, pri uveljavljanju važnih uredb in pravilnikov, morda tudi pri sklepanju posloj in večjih odločitvah. Banska uprava predstavlja koncentracijo državnega imperija v enem uradu pod vodstvom enega samega šefa-bana, ki mu je določen zakonski pomožni organ ter namestnik pomočnik bana. Izvrševanje poslov je razdeljeno v manjših organizacijskih enotah po resorni razdelitvi upravnih panog. Kot starejša urada je ban odgovoren za vse akta, celokupne banske uprave. Banska uprava vrši posle splošne uprave in izvršuje banovinski proračun. Ona tvori enotno celoto in celokupno osobie, ne glede na to, ali je postavljena na račun državnega ali samoupravnega proračuna, tvori en sam aparat, ki skupno opravlja celokupne posle banske uprave.

Spričo takega položaja se pojavljajo zanimiva vprašanja:

Ali ima banska uprava dvojni delokrog, namreč državni in banovinski (samostojni) delokrog? Zakon govori n. pr. v čl. 33. o poslih banovinskega proračuna. Ali more o poslih banovinskega delokroga in v čl. 21. o poslih, ki se nanašajo na izvrševanje banovinskega proračuna. Ali more biti tu govora o lastnem (prirodnem) in o prenešanem delokrogu, kakor n. pr. pri občini? Ali more biti pri banski upravi govora o nekakem samoupravem delokrogu? Vsa ta vprašanja se nam vsiljujejo, ker smo naučeni, da tako delimo upravne funkcije.

Pri banski upravi moramo imeti pred očmi njeno prvotno funkcijo. Ni dvoma, da je banska uprava a priori čisto državna ustanova, ki ima samo en in sicer državni delokrog. Ban torej ne izvršuje banovinski proračun in ne opravlja takozvane banovinske posle kot samoupravni organ ali v lastnem delokrogu; istotako ne moremo govoriti o izvrševanju banovinskih poslov v prenešanem delokrogu. Ban kot najvišja splošna upravna (lokalna) oblast opravlja ob enem tudi vse posle pri uveljavljanju in izvrševanju banovinskega (lokalnega) proračuna, ne da bi menial s tem svoj značaj kot državni organ. To izhaja iz pravnega položaja sedanjih banovin. Zakon o banski upravi izrečno pravi v čl. 59., da je banovina glede na banovinski delokrog pravna oseba in da jo predstavlja ban. Banovina ima svojo lastnino, ki jo upravlja ban, ima pa tudi svoje gospodarstvo na podlagi proračuna, ki se uveljavlja po odobritvi centralne vlade. Glede na navedeno je pravni položaj banovin po sedanjem stanju sličen materialni ustanovi z določenim lokalno-teritorialnim ciljem. To ne pomeni, da bo to stanje trajno ostalo tako, toda potrjuje nam, da ban ne izvršuje banovinskih poslov v prenešanem delokrogu, temveč da tvori to posli substrat njegovih primarnih službenih poslov tako, da se oni povsem spajajo s posli splošne uprave.

Ni dvoma, da je tako ustvarjena možnost, da se banske uprave normalno razvijajo v banovinski delokrog, ako se najdejo potrebni finančni viri. Vprašanje finančnih virov je zakon o banski upravi načelno reši v čl. 61. Razen dohodkov iz imetja in morebitnih drugih virov, tvori dohodek za banovinski proračun doklade na državne davke, pristojbine, samostojne davke in doprinosi v denarju ali v naturi. Ako premostrimo ta finančna sredstva, se moramo najmanj navduševati za doklade in sicer tako glede na interes države, ki nosi na ta način tudi odium za banovino, kakor s stališča banovine, ki bo mogla do svojih dokladov priti šele tedaj, ko bodo pokrite terjatve države. Pristojbine bi mogle dati banovini gotov dohodek, vendar odhaja danes pretežno del pristojbin kot dohodek v državno blazajno. Od njih bi se mogel odstopiti znaten del banovinam. Doprinosi v denarju in naturi tvorijo važno sredstvo za graditev in vzdrževanje cest, melioracij in slično. Največjo pozornost zasluži vprašanje odstopa oziroma uvedbe samostojnih dajatev za banovinske finančne svrhe. To ima postati glavni vir za banovinski proračun. To vprašanje v sedanjí fazi naše upravne reforme še ni rešeno, njegovo rešitev pa moramo v kratkem pričakovati. Ne moremo si samo do pol pota. Če smo ustvarili gospodarsko zaokrožene in tako močne upravne enote, kaj bi nam v ostalem po-

magalo, ako bi nam kot take ne mogle služiti kot osnova na samostojne dajatve v najširšem smislu besede?

Finančni sistem, ki ga imamo dobiti banovine, je eden najtežjih problemov v zvezi z našo upravno reorganizacijo, ker more imeti najjačje reperkusije za ves gospodarski in splošni napredek v banovini. Smatram, da postaja ta problem lažje rešljiv, čim analiziramo izdatke bodočega banovinskega proračuna. Ako mu vzamemo za merilo proračune dosedanih oblastnih samouprav, potem moremo iz statističnih podatkov razvideti, da so bili glavni njihovi stroški v izdatkih za ceste, t. j. povprečno okoli 60% od celokupnega proračuna. Mislim, da je s tem naznačena pot za reševanje banovinskih financ. Češkoslovaška je n. pr. ustanovila po pokrajinskih cestne fondе, v katere se plačujejo takse za avtomobile in trošarina od bencina. Ako bi dodali v ta fond še doprinos v denarju namesto kuluka, posebne doprinos od avtomobilskih podjetij itd., bi se mogla tudi pri nas zbrati sredstva za izvrševanje te najvažnejše banovinske naloge.

Kakor sem rekel, se problem banovinskih financ ne more danes smatrati za rešen: svojo solucijo bo našel s posebnim zakonom o samoupravnih financah. Šele tedaj bodo ustvarjeni čvrsti in praktični temelji banske uprave.

Vzroki zakasnitev mednarodnih vlakov

Beograd, 13. novembra. AA. V poslednjem času prihajajo mnogi mednarodni vlaki v Beograd z velikimi zakasnitvami. Da bi se te zakasnitve ne pripisovale našim železnicam, objavlja minister prometa, da izvirajo zakasnitve večinoma od tod, ker prihajajo zlasti madžarski vlaki preko Kelebije in bolgarski vlaki preko Caribroda v našo državo z velikimi zamudami, ki se v mnogih primerih zmanjšalo po naših železnicah do Beograda. Te zakasnitve mednarodnih vlakov pa vplivajo na vožnjo naših lokalnih vlakov zaradi tega, ker morajo čakati na zveze z njimi in v mnogih primerih tudi na križanja, kar povzroča nove zamude naših lokalnih vlakov. Izvzemši te primere in primere višje sile vožnjo vsi naši vlaki popolnoma v redu in pravočasno.

Zahvala prometnemu ministru

Beograd, 13. novembra. AA. Povodom obsežnih ukrepov v prilog gladkega poteka jesenske izvozne kampanje s strani prometnega ministra in njegovih podređenih organov je predsedništvo Zbornice TOI v Zagrebu poslalo ministru prometa naslednje pismo:

»Predsedništvo Zbornice si šteje v čast, da more na osnovi svojih dosedanjih informacij z zadovoljstvom ugotoviti, da je razdelitev in dodeljevanje vagonov za jesensko izvozniško sezono na področju te zbornice zadovoljivo in da ustreza gospodarskim potrebam tega področja. Pri tej priliki se zato predsedništvo Zbornice zahvaljuje v prvi vrsti Vam, gospod ministru, da ste z obsežnimi ukrepi zaimajili nemoten razvoj železniškega prometa na progih zagrebške zbornice v letošnji jesenski izvozni sezoni. Ob enem izrekamo svoje priznanje strokovnemu delu inž. Petra Senjanovića, direktorja tukajšnje direkcije državnih železnic.«

Obsojeni komunisti

Beograd, 13. nov. AA. Danes ob 11.30 je bila v državnem sodišču za zaščito države izrečena razsodba v razpravi proti Andriji Ferbanju in tovarišem, ki so bili obtoženi zaradi komunistične propagande v Zagrebu. Predsednik državnega sodišča dr. Dušan Subotić je prečital obsodbo, s katero se Andrej Ferbanj obsoja na 12 let in 2 meseca robije, Vilim Horvaj na 12 let in 2 meseca, Mihajlo Vraneš na 12 let in 2 meseca, a Blaž Valjin in Josip Kraša vsak na 5 let robije.

Pogreb dr. Papratovića

Djakovo, 13. novembra. n. Danes popoldne je bil na svečan način izvršen pogreb umrlega publicista in politika dr. Frana Papratovića. Pogreba se je udeležilo okoli dva tisoč oseb iz raznih krajev, predvsem Osijek. Kreto je blagoslovil škof Akcamović.

Nova železniška proga

Beograd, 13. novembra. AA. Po naredbi ministra prometa je bila imenovana komisija za pregled in prevzem novega dela železniške proge Prokuplje - Pločnik - Kuršumlija. Kdaj bo železnica izročena v promet, bo naknadno objavljeno.

Iz PAB

Beograd, 13. novembra. AA. Dopoldne je imel izvršni odbor Privilegirane agrarne banke sejo. Predsedoval ji je Bogdan Marković, a prisotni so bili med drugimi minister pravde dr. Srškić, minister poljedelstva dr. Franjević, viceguverner Narodne banke Andrej Radović in predsednik Državne hipotekarne banke dr. Vojin Gjuričić. Razpravljali so o prošnji za hipotekarna posojila in odobrili več takih posojil. Prihodnja seja bo v petek 15. t. m.

Aretirani pohotneži

Kruševac, 13. novembra. p. V Stalešu so večkrat trije vinjeni moški posilili mlado dekle. Dekle je se ponoči prijavilo stvar orožnikom, ki so davi vse ti aretirali in izročili sodišču.

Zakon o mestnih policijah uveljavljen

Beograd, 13. novembra. Š. Današnje »Službene Novine« objavljajo zakon o ustanovitvi predstojništvov mestnih policij v mestih izven sedežev banovina.

Madžari postajajo miroljuben narod

Borba za sprejem novega madžarskega kazenskega zakonika — Angleška vlada in trianonska pogodba

Budimpešta, 13. novembra s. V debati o reformi vojaškega kazenskega zakona v madžarskem parlamentu je madžarski pravosodni minister opozarjal na to, da sta Avstrija in Češkoslovaška že davno sprejeli nove vojaške zakonike. Tudi v Švici, Nemčiji, Franciji in Angliji je bila v povojnem času izvedena reforma vojaškega kazenskega zakonika. Na Madžarskem, kjer sloni vojaško pravo še na cesarskem patentu iz l. 1865., je sedaj reforma tem bolj potrebna in nujna kakor v drugih državah. Zato ni predložitev novega kazenskega načrta v nobeni zvezi s kakimi boj-

nimi pripravi Madžarske. Madžarski narod je vedno odklanjal vojne cilje ter uporabljal svojo oboroženo moč samo za osiguranje miru pred nevarnostmi, ki prete Evropi z vzhoda. Madžarski narod ne želi nič drugega, nego živeti v miru.

London, 13. novembra s. Na vprašanje nekoga člana spodnje zbornice, da li je angleška vlada za revizijo trianonske mirovne pogodbe, je odgovoril državni tajnik za zunanje zadeve Henderson, da angleška vlada nikoli ni razmotrivala o vprašanju revizije te pogodbe.

Premoč radikalnega krila v kominterni

Boljševiki bodo nadaljevali z borbo proti privatni lastnini — Reroorganizacija G. P. U. — Imenovanje angleškega poslanika za Moskvo

Moskva, 13. novembra. AA. Prihodnje dni se bo sestal centralni odbor kominterni na peto plenarno sejo v Kremliju. Sestanek tega odbora pričakujejo z velikim zanimanjem, ker je znano, da je to prvi organ sovjetske diktature. Govori se, da zaenkrat ne more biti govora o kakem preokretu na desno ali popušcanju v razredni borbi v kapitalističnem pravcu, ker so se izrekli člani tega odbora še za poostrejšo brezobzirno borbo proti privatni lastnini in proti zastopnikom pomirljivejših krogov v kominterni.

Moskva, 13. novembra. AA. Te dni je bil GPU reorganiziran. Vodstvo GPU je sedaj poverjeno Menzingskemu, prvi njegov namestnik je Jagoda, drugi Mesing. Člani vodstva so: Balik, Svedokimov, Bokij, Re dens, Prokofijev in Blagomiravov.

London, 13. novembra. AA. o. Angleški kralj je potrdil imenovanje sira Esmonda

Oweya za angleškega poslanika v Moskvi, ki govori prav dobro ruski.

Moskva, 13. novembra. o. Svet ljudskih komisarjev je odobril državni proračun, ki znaša 11 milijard 390 milijonov zlatih rubljev. Proračun je za 35 odstotkov večji od lanskega. Proračun bo predložen v odobrenje prihodnjemu zasodanju centralnega izvršnega odbora.

Rusko-kitajske obmejne praske

Moskva, 13. novembra. o. Kitajske čete so ponovno streljale v okrajih Pogranice, Poltavskaja in okolici Oločinskaja na ruske obmejne straže in mirno prebivalstvo. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih. Končno so otvorile ruske čete protiožig in prišlele Kitajce, da so prenehali z obstreljevanjem.

Moskva, 13. novembra. o. iz Harbina poročajo, da je bilo tamkaj aretiranih 400 sovjetskih državljancev.

Razgovori o sestavi čsl. vlade

Praga, 13. novembra. h. Pogajanja med strankami za sestavo nove vlade še vedno niso končana. Danes so se oglašili pri ministru predsedniku Udržalu zastopniki narodnih socialistov in čeških socijalnih demokratov. Programatična pogajanja z zastopniki narodnih socialistov potekajo ugodno ter se bodo še tekom tega tedna nadaljevala. Pogajanja s socijalnimi demokrati še niso dovela do nobenega pozitivnega rezultata, čeprav niso prekinjena.

Novi italijanski poslanik v Budimpešti

Rim, 13. novembra. AA. Za italijanskega poslanika v Budimpešti je imenovan dosedanj italijanski poslanik v Atenah Mario Arlati. Poslanik Arlati je star 50 let in se odlikuje iz izredno delavostjo. Svojo karijero je začel v vojni mornarici. Sodeloval je v borbah na Kitajskem in proti Avstriji. L. 1916. je postal pomorski ataše pri poslanstvu v Atenah. Od tod je krenil kot tajnik k poslanstvu v Carigrad. Za njegove posebne zasluge je bil imenovan za kraljevega pobočnika. V ministruvstvu zunanjih poslov je vodil dalj časa vzhodni odesk, naka je bil imenovan za poslanikaškega svetnika.

Arabci napadajo žide

Jeruzalem, 13. novembra. AA. Včerašnji napad Arabcev na zdravnik Techoja, ki so ga napadali z nožem hudo ranili, je vzbudil vsepoved veliko vznemirjenje in ogorčenje. Na visokega komisarja prihajajo pisma, naj ukrene še energičnejše ukrepe, da zajamči javno varnost. Kmalu po napadu na zdravnika Techoja je napadlo pet Arabcev na cesti iz Karkura v Heberu židovsko kolonijo, v kateri so neki zakonski dvojci ubili ženo, moža pa hudo ranili.

Sovjetski poslanik izginil

Atene, 13. novembra g. Veliko pozornost in javnosti je vzbudilo, da je nenadoma izginil sovjetski poslanik Ustinov, ki je pred dnevi odpotoval iz Aten, ne da bi bil odpočkan ali premečen. Listi spravljajo to v zvezi s tem, da je iz trezora grškega generalnega štaba izginilo več vojaških dokumentov ter poudarjalo, da je Ustinov imel tudi v italijanskem, angleškem in francoskem poslanstvu svoje agente, ki so tam vohunili v prid sovjetske Rusije.

Po tržaskem umoru

Trst, 13. nov. Š. Komisar kvesture Salolli, ki je ustrelil šefa tržaške policije Schilacchia, je bil že ponovno zaščen, vendar pa brez uspeha, ker ne daje nobenega odgovora. Še vedno se nahaja v polnezavestnem stanju in mirno le nerazumljive besede, izmed katerih se morejo razumeti samo posamezni zlogi in ime matere. Umrjeni kvestor bo pokopan z velikimi fašističnimi častmi.

Sin Cadore vojni ataše v Pragi

Praga, 13. novembra. h. Tukajšnji vojni ataše pri italijanskem poslanstvu je bil odpočkan ter premečen v Washington. Na njegovo mesto pride sin maršala Cadore.

Nemški komunisti podpirajo francoske sodruge

Pariz, 13. novembra. s. Komunistična »Humanite« poroča sama, da je dobila iz berlinskih komunističnih krogov 30.000 frankov za podporo lista. Ker pa niso nemški komunisti nič kaj preveč potlačili je skoro gotovo, da je pravi derovalac Moskva, ki ima z nemškimi komunisti neposredne zveze.

Tožba invalida proti bivšemu predsedniku poljske republike

Varšava, 13. novembra. AA. Po poročilih varšavskih listov je vložil invalid Jozef Ribicki pri varšavskem okrožnem sodišču tožbo proti bivšemu predsedniku poljske republike Stanislawu Wojciechowskiemu in zahteva 10 milijonov poljskih zlotov odškodnine (63.5 milijona Din). Tožilec utemeljuje svojo zahtevo s tem, da je bivši predsednik poljske republike vrgel v letih 1923 do 1926 več kot tisoč prošenj in aktov invalidov v koš. Ribicki pravi, da v tožbi zaslišane najvišjih državnih do- stojanstvenikov.

Delna kriza rumunske vlade

Bukarešta, 13. nov. p. Minister dela Radugani je podal ostavko, kar je posledica konflikta z notranjim ministrom Vajdom. Notranja situacija se je zaradi to ostavke zelo poostila. Pogajanja za rekonstrukcijo vlade so sicer v teku, vendar pa ni izgleda, da bi prišlo med seljaško in nacionalno skupino vlade do sporazuma. Ker prične jutri zasedanje parlamenta, je usoda Maniuove vlade zelo nesigurna.

Novo razbojništvo Uzunova

Caribrod, 13. nov. p. Sinoči okoli 19.30 je bilo slišati močno streljanje na bolgarskem ozemlju v bližini naše meje. Okrog 20. zvečer je bila kakih 500 m od meje na bolgarskem ozemlju izstreljena modra raketa. Kaj je bilo vzrok tega streljanja, še ni znano.

Beograd, 13. nov. p. »Politika« poroča, da je bilo streljanje na bolgarski meji, kakor se naknadno izve, v zvezi z napadom roparske tolpe Uzunova na železniško postajo v Slivnici. Roparji so napadli postajo, pregnali železniško osobje ter izropali postajno blagajno. Odneli so 85.000 levov. Predno so prišli na pomoč orožniki in vojaštvo, so roparji že izginili.

Sirova polemika med tenoristom in kritiki

Varšava, 13. nov. AA. Neki poljski glasbeni kritiki so napadli slavnega pevca Jas na Kiepuro, ki gostuje sedaj v Varšavi. In mu očitali, da polje, čeprav je Poljak, v italijanskem jeziku. Kiepuira je nato objavil v listih intervju ter proglasil varšavske kritike za tolovaje in robijske.

Kritiki so odgovorili s tožbo proti Kiepuri. Listi napovedujejo, da bo Kiepuira zaradi to žalitve najbrž obsojen po poljskih zakonih na štiri mesečni zapor. Spor med Kiepurom in njegovimi kritiki je na pravil veliko senzacijo v Varšavi.

Zabranjeno izhajanje treh čeških komunističnih listov

Praga, 13. novembra g. Okrožno sodišče je na podlagi zakona o zaščiti države odobrilo ustavitve izhajanja treh komunističnih listov, med njimi tudi oficijelnega organa stranke »Rude Pravos«. V motivaciji ustavitve se naglašja, da ni bil osrednji komunistični organ od njegove zadnje ustavitve od 18. avgusta do 6. novembra samo štirikrat zaplenjen.

Znižanje obrestne mere v Belgiji

Bruselj, 13. novembra. AA. Belgijska narodna banka je znižala eskontno obrestno mero s 5 na 4 in pol odstotka.

Ponoven padec tečajev efektov v Newyorku

Newyork, 13. novembra. o. Na tukašnji borzi se je pojavil nov padec vrednostnih papirjev. Padanje tečajev se je ob 12. uri še nadaljevalo. Škodna nastala nad; padca tečajev presega zopet nekaj sto milijonov dolarjev.

Razstava češkoslovaških umetnikov na Norveškem

Praga, 13. novembra. Udruženje praških umetnikov bo priredilo razstavi v Oslu in Bergenu. Pokroviteljstvo nad obema razstavama je prevzel norveški minister prosvete.

Uvoz cementa v Grčijo

Atene, 13. novembra. Čeprav ima Grška zelo intenzivno razvito produkcijo cementa, je vendar prisiljena uvažati znatne količine cementa za svojo lastno potrebo. Glavni njeni dobavitelji so Belgija, Jugoslavija in Rusija. Prav tako uvažja Grška cement tudi iz Italije in Francije, a le neznatne količine. V prvem polletju letošnjega leta je bilo uvoženih 35.425 ton nasproti 23.189 tonam, ki jih je Grška importirala v istem razdobju minuloga leta.

Znižanje obrestne mere pri Drž. hipotekarni banki

Beograd, 13. novembra. AA. Na današnji seji Državne hipotekarne banke je bilo sklenjeno, da se obrestna mera eskompta in lombarda, ki je bila dosedaj 9 %, zniža na 8 %. Na seji je prišla tudi v pretres ustanovitve podružnice Državne hipotekarne banke v Banjaluki, ker so podružnice te banke že na vseh sedežih banovin, izvzemši Banjaluko.

Konferenca o rudarskem zakonu

Beograd, 13. nov. r. V soboto se prične od ministrstva za šume in rudnike sklicati na konferenca zastopnikov interesentov, to je rudnikov in industrij, o novem rudarskem zakonu, ker se je pokazalo, da je bil dosedanj projekt pravno, gospodarsko in tehnično zgrešen. V imenu Zveze industrijcev v Ljubljani se te konference udeležijo njen tajnik dr. Golia.

Nov tednik

Ruma, 13. novembra. Tu je prišel izhajati tednik »Pravo narodno jedinstvo«, ki ga urejuje Dobrica Veselinović Petrović.

Vihar nad Francijo

Pariz, 13. nov. Nekaj ur po viharju nad Anglijo je prišla pustošiti vihra tudi nad zapadno Francijo. Vihar je divjal tudi v okolici Pariza. V Lillu se je zrušila hiša ter pokopala pod razvalinami mlado dekle, ki je podlegla poškodbam. Mnogo dreves je vihar izruval. V bližini Bresta je bilo morje zelo razburkano ter pogrešajo več ribskih ladij.

Razporoke na Češkoslovaškem

Praga, 13. novembra. Od l. 1919 do konca 1928 je bilo na Češkoslovaškem 95.519 razporok. Od tega odpade na Češko 67.194 razporok, na Moravsko in Sliezijo 22.744, na Slovaško 5119, a na Podkarpatsko Rusijo 862.

Zubkova umrla

Bonn, 13. novembra. Davi ob 7. je umrla v tukašnji bolnici sestra bivšega nemškega cesarja Viljema, gospa Zubkova, ki se je, kakor znano pred letom poročila z ruskim emigrantom Zubkovom, ki ji je zapravl vse premoženje. Pred par dnevi je v samomorilnem namene izpila strup in je danes v bolnici umrla.

Požar v bolgarskem premogovniku

Sofija, 13. novembra. p. Sinoči je nastal požar v premogovniku pri Novem Zagorju. Požar je uničil skoro vse instalacije ter so ga le z največjim naporom lokalizirali. Škoda znaša na milijone.

Lov za morilcem

Metz, 13. novembra. Poljski delavec Daskowski je ubil z revolverjem delovodjo Vesqua v tvornici »Saint Jacques« v Nilvanu. Morilec je bežal in se skrill med neke ruševine. Ko so ga dohitieli orožniki, je odžal okoli 50 strelav proti zasledovalcem, od katerih je bilo več ranjenih. Končno se je orožnikom po hudi borbi posrečilo vklemiti morilca.

Nezgodna francoskega letala

Marseille, 13. novembra. Tukašnji parniki so prejeli poziv, naj odidejo na pomoč francoskemu potniškemu letalu, ki se nahaja v veliki nevarnosti v bližini Sardinije. Rim, 13. novembra. AA. Iz Civitta Vecchie poročajo, da je neka ladja rešila posadko in privekila francoski hidroavion v varno pristanišče. Letalo je padlo med poletom iz Marseille v Tunis v morje zaradi defekta v motorju.

Samomor berlinskega odvetnika-defraudanta

Carigrad, 13. novembra. Berlinski odvetnik in notar Aron, ki ga zasleduje policija zaradi poverbe dveh milijonov mark, se je skupno z ženo zastrupil.

Eksplodizija kotlov na francoski torpedovki

Toulon, 13. novembra. Na francoski torpedovki »Trombe« so eksplodirali parni kotli. Tri osebe so bile ubite, več pa ranjenih.

Hmeljski trg

Zatec, 13. novembra h. Promet 130 meterskih stotov, tendenca mirna. cene 475 do 725.

Nürnberg, 13. novembra h. Veliko padanje cen je povzročilo med bavarskimi hmeljarji veliko paniko. Organizacija hmeljarjev sklicuje javna protestna zborovanja, na katerih zahtevajo zakonito varstvo ter potrebne korake od strani bavarske in tudi državne vlade. Med glavnimi zahtevami hmeljarjev je ureditev vprašanja javnih skladišč in vprašanje začitne carine proti uvozu tujega, zlasti južnoslovenskega hmelja.

Operetna premijera »Beneška noč«

Sinoči smo imeli premijero Strauss-Kornigolove komične operete »Beneška noč«, pri kateri so pod taktirko g. Neffata in v režiji g. Povheta sodelovali gze. Poličeva, Balackova, Španova in glavni ženskih, in gg. Gostič, Povhe, Drenovec, Peček v moških vlogah, poleg tega pa še gg. Simončič, Jehnikar, zbor, balet itd. Straussovo glasbo je Kornigol, pastviši ji ves hubezniv čar, instrumentalno zelo srečno retiliral, Mariščka pa je prvotni tekst Zelja in Geneeta temeljito predelal, dasi je vso galantno, dekameronsko historijo pustil tako, kot je bila. Opereta je v tel obliki zelo prikopno delo tako v glasbenem oziru, kot v svoji slikovitosti in elegantni uglajenosti svoje dobe. Pri predstavi so se odlikovali zlasti g. Gostič, kot simpatičen igralec in pevec, ga. Poličeva kot živa, intrigantna Anina, g. Drenovec kot zares izvrstnega igralca, g. Peček,

Naši kraji in ljudje

Jubilej dela

Tržiška bombaževa predilnica in tkalnica je že častitljivo podjetje po svoji starosti. Pred vojno je bilo prav težko, da bi prišel kdo izmed domačih delavcev v predilnico do boljšega in veljavnejšega položaja in to zaradi tega, ker večina slovenskih delavcev ni imela višje izobrazbe, čeprav ni po svojih prirodnih darovih zastajala za tuji. Smetana slovenskega delavstva se je navadno razšla po svetu, kjer jo je tujina prej ali slej pogostila. Če pa je kdo kljub vsem težkostom prišel v podjetje, ki so črpala svoja bogastva iz naših tal, na vodilno mesto, se je moral gotovo odlikovati po svoji delavnosti in marljivosti, poštenosti in zanesljivosti.

Med stotinami tržiških delavcev imamo več takih izrednih ljudi, ki so prišli zgodaj na svoja mesta in delali našemu slovenskemu imenu vsikdar in povsod čast. Nestor vseh tržiških mojstrov je gotovo gosp. Jurij Švajcar, doma na Vranskem. V tržiško predilnico je vstopil kot preprost delavec že l. 1886 in je dosegel čast predilniškega mojstra. Stiriinširideseto leto teče, odkar hodi redno brez vsake zamude po štirinast dnevno v tovarno in iz tovarne. Jubilant je oče profesorja glasbe v Mariboru g. Viktorja Švajcarja. Za njim je skoro prišel v tovarno Jurij Sitar, ki je prav tako dosegel mojstersko čast in hodi 39 let redno na delo. Stacin Ivan je po službenih letih komaj eno leto mlajši, po številu otrok pa presegla Sitarja. V tovarno je vstopil 1891. Četrty v tej odlični družbi je g. Lenart Ignac, ki je prišel v tovarno l. 1893, in ki sedaj oskrbuje kot mojster obrat v oddelku za navijanje preje. Peti od jubilarov služi tržiški predilnici od leta 1896, in ima pod seboj vso čistilnico. Kot vnet pevec je bil v svojih mlajših letih med pevci vedno na mestu. Najmlajši po službenih letih v predilnici, toda največji po plodovitosti uspehih svojega dela pa je g. Hinko Snoj, posestnik in podžupan tržiškega mesta, ki je s svojim bogatim strokovnim znanjem kot ključavničar po poklicu dosegel izredno čast vrhovnega delovodje predilniških naprav.

Večkrat smo že povedali, da praznujejo imenovani jubilej, vse do sedaj pa nismo povedali kakšnega. Ta jubilej ni toliko službenega značaja, kakor zasebnega. Vseh pet imenovanih mojstrov je že davno pred vojno poselek aktivno v delo tržiškega delovodskega društva, kjer so se vsikdar in močito postavili za pravice slovenskega dela tega društva, ki ni bilo Slovincem dosti ali pa prav nič naklonjeno. Toda s svojim lepim in zmernim nastopom so si znali pridobiti v društvu vplivna mesta v odboru, da celo do predsednika se je povzpel g. Snoj. In od tedaj, kar deluje na navedena šestorica v delovodskem društvu, le poteklo ravno 25 let.

To je torej jubilej častite družbe mojstrov. Sami zase pa praznujejo še drug omembe vreden jubilej, ki ga ne srečujemo tako pozosto, namreč izreden primer tovarništva: 25 let obhajajo naši jubilarji svoje godove skupno in v polni vzajemnosti. Odkar jih je delo združilo v borbi za svoj in svojih sotrpnikov položaj, jih ni mogla nobena in še tako velika nevolika razdružiti, postali so si več kot bratje, postali so si stebri pravega in najglobljega prijateljstva. Vsi, ki poznajo naše jubilarje, se iz srca radi pridružijo naši iskreni želji: Na mnoga leta, vrli mojstri našega časa!

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah, v kolkih, ušesu (Hemischuss) se uporablja naravna »Franz Josef-ova voda« z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne klinike izpirujejo, da je »Franz Josef-ova voda« posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborno čistilno sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josef-ova voda« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Župan ustreljen skozi okno

V Mojkovcu v Črni gori je bil na zagorenem način ustreljen župan Miro Miljevič. Vrnil se je bil proti večeru iz Bistrice, kjer je imel opravila pri gozdnem podjetju »Durmator«, in se podal v gostilno Bože Tomovića, kjer je našel večjo družbo. Vse del se je v bližini okna. Ni trajalo dolgo, ko je od zunaj zagrmel strel — in Miljevič se je zgrudil s stola mrtve na tla.

Med gosti je nastala panika, ki se je povečala tem bolj, ko je v gostilno prihitela Miljevičeva žena in vsa razburjena naperila samokres proti gostilničarju z vzklikom: »Ali si ga ti ubil.« — Gostilničar je še pravočasno prišel za samokres in odklonil strel, nakar so orožniki in gostje jedva razorožili Miljevičovo ženo, ki je vrnika iz črnogorskega junaka serdarja Mira Vlahovića.

Zakaj je bil župan Miljevič ustreljen, še ni dogmatno. Očividno pa gre za maščevanje Kmetije iz okoliških vasi vodijo pravdo s podjetjem »Durmator«, da bi razveljavili staro pogodbo, po kateri so morali preveč poceni oddajati les. A Miljevič je bil na strani podjetja in to je kmotom mnogo škodovalo. Nakopal si je mnogo sovražstva. Že nekaj časa je slutil, da se stvar zanj ne bo dobro iztekla in je pred par dnevi v posebni prijavi sreskemu poglavarstvu označil kot svojega morebitnega morilca prejšnjega župana Tomo Stanića. Toda Stanić se usodnega večera ni nahajal v Mojkovcu in tako je ozadje zločina, ki je vzbudilo pozornost po vsej Črni gori, postalo še bolj skrivnostno.

Zločinska žena

Zakona Ljubomir in Stanoška Stojanovića sta na svojem posestvu v Lanovem živela že 23 let in imata tudi že odrasle otroke. Moški je imel ženo prav rad, toda ona ga ni marala in mu je že narkrat stregla po življenju. Posebno zadnje čase je njeno sovražstvo iz neznanih vzrokov vedno bolj naraščalo. Pred dvema letoma, ko je Ljubomir nekoč kopal vodnjak in se končno podal vani, da se preveri glede vode, je žena začela nanj vsipati kamenje, da bi ga ubila. Ljubomir se je pred smrtno komaj zavaroval na ta način, da se je zaščitil z desko, ki jo je imel pri roki. Družici je Stanoška hotela moža zadaviti v spanju. Po tej dridki izkušnji si je dal Ljubomir napraviti posebno posteljo, podobno veliki krsti, v katero se je ponoči zaklepal.

V vsej soseski so bili ti dogodki znani, a Ljubomir je imel svojo ženo le preveč rad, da bi jo priporočil oblasti. In to ga je končno stalo življenje.

Nedavne večera sta se zakonca s starejšim sinom vračala s polja domov. Mati je velela sinu, naj z voliči počene dalje, sama pa je zaostala in v primeren trenutku udarila moža s sekuro po tilniku. Ljubomir se je takoj zgudil, nakar ga je žena razmrjavila do smrti. Zvečer pa je javila županu, da že ves dan pogreša svojega moža.

Zahrbtni zločin je bil seveda takoj naslednje jutro odkrit in sledila je aretacija brezvestne žene kakor tudi najstarejšega sina, ki je bil o vsem poučen.

Kozorogi na Gorenjskem

G. baron Friderik Born, veleposestnik pri Sv. Anu nad Trzinom nam sporoča:

Ze pred leti sem uvidel, da bi bile Gorenjske planine za kozoroge (capra ibex). Z velikimi stroški mi je res uspelo vzgojiti to splošno redko divjad. L. 1919. je bilo v mojem lovišču okoli 70 komadov kozorogov in imel sem letni odstrel 2—3 starejših samce.

V omenjenem letu pa so mi divji lovci iz Koroške, posebno pa volaki naselbin kozorogov izredčili. Ostalo jih je še kakih 8—10.

Tekom zadnjih let mi je pri veliki pažljivosti poklicnih lovcev uspelo dvigniti stalež kozorogov zopet na 30. Drže se na pobočjih Babe in Begunišči.

Ker je pri kozorogih treba večkrat osvežiti kri, sem se odločil, takoj po odstranitvi sekvestra iz mojega posestva, nabaviti si novega kozoroga iz tujine.

V aprilu t. l. sem kupil v Schönbrunn izredno lepega, 4-letnega samca. Ker je transport takih živali težak in se mora kolkor mogoče hitro izvršiti, sem naprosil g. sreskega poglavarja Znidaršiča iz Kranja, da je on interveniral glede primerne in hitre odprave na obmejni postaji. Kozorog je dospel v Maribor iz Dunaja z brzovlakom kot prtljaga. Kljub temu, da so bili vsi papirji v redu in da je bil kozorog pri oddaji po živnozdravniških temeljito preiskšan, so kozoroga v Mariboru iztovorili in transport zakasneli za 14 ur. Tudi prošnja predsednika SLD ni uspeła. Kozorog je dospel k Sv. Ani namesto podnevi, šele pozno popoldne. Ker se je bilo bati, da ponoči pogine, smo ga takoj izpustili. Kozorog pa ni našel črede in se je ubil.

V letošnji jeseni pa mi je zopet uspelo, in sicer po težkem prizadevanju in velikim stroškom, nabaviti 3-letnega kozoroga. Oddan je bil tudi topot kot brzovozna prtljaga in sicer v spremstvu mojega nadlova. Iz St. Gallena v Švici pa do naše prehodne postaje je šlo vse v redu. Ko pa je kozorog dospel na Jesenice, so ga zopet iztovorili in mi zaračunali reči in piši 6 Din. Namesto ob 9. dopoldne v Trzin, je kozorog kljub intervenciji sreskega poglavarja dospel v Kranj šele popoldne.

Če bi mi ne bili priskočili v pomoč nekateri gospodje, ki znajo ceniti dragoceno kozoroga kot takega, posebno pa za naše pokrajine, bi ga bil tudi topot najbrže uničil transport. Iz Kranja so mi ga prepeljali na vozu.

Dovolim si postaviti naslednja vprašanja: Ali gospodje na obmejnih postajah kljub polasni visoki oblasti res ne vedo, kako važna je za našo pokrajino naselbina redkih kozorogov v Karavankah? Ali carinska urada na Jesenicah in v Mariboru ne razume, da si ne delam visokih stroškov v lastnem, marveč v interesu dežele, kjer prebivam? Lahko bi bilo znano, da jaz uvažam kozoroge v naše kraje, kljub temu, da je odstrel kozorogov zakonito zabranjen. Zakaj se vrše transporti redkih živali nemoteno po vsej Evropi, samo pri nas pa naletijo na neprilike.

Ne mučite vaše dece z ribjim oljem, ker

JEMALT

kateri ima zelo prijeten okus, osvobodijo dete in odrasle od raznih neprijetnosti ribjega olja. Dobiva se v vseh lekarnah.

Zaradi vina in klobuka...

Ljubljana, 12. novembra. Pred sobo okrajnega sodišča je včasih izredno živahno. Tamkaj se zbirajo od jutra do čez polnoce ljudje, mladi in stari, moški in ženske, oni z dežele, pa tudi iz mesta, zlasti iz predmestij. V zadregi se sučejo na prstih, stopicajo z kota v kot, posedajo na klopi pred vrati in se od časa do časa spogledavajo nekam nezaupno, časih tudi sovražno. Pred razpravo si imajo povedati še marsikaj, kar drži pa le po njihovem mnenju, ki pa takoj potem odpada. Je to prečuden kaos, misli in besed kar se v teku razprave izkaže navadno kot živa nerodnost ljudi, ki iščejo pred sodiščem zadoščeno zaradi razžaljenja časti, kvečjemu zaradi malih prask, ki so jih odnesli ob prilikah raznih sporov in pretepov.

Na nedeljo dne 15. septembra je bilo v Pirmanovi gostilni v Liplenjah izredno živahno. To se pravi živahno je postalo šele pozno na večer — takole, okrog 10, ko so prihrumeli od nekod fantje iz Ponikev. Prvi je stopil v nerazsvetljeno vežo hrust Tone A., za njim je pritisnil France B., nato Karol L. in pa še Ludvik L.

»No, prmej... kie pa so Liplenci?« se je oglašil takoj pri vstopu bojoviti Tone, pri čemer so enako vprašujoče gledali tudi njegovi tovariši. Gostje v gostilni so se spogledali, nekateri v strahu, drugi pa pripravljeni za boj. Da bo ta sledil, so se zavledli vsi z navzočimi ženskami vred, kajti fantje iz Ponikev so si kakor na po-vleklele sukniče in si zavijali rokave. Nastala je pavza, ki so jo fantje izpolnili s tem, da so kar na dušek izpili 3 litre vina. Z vinom so zamenjali slednjič celo liter malinovega, ki ga je prinesel gostilničar na mizo, videč, da so vsi že več kakor okrogli.

»Pa še liter gor!«, je komandiral naposled vodja fantovske družbe s Ponikev, hrust Tone. — »Ga bomo že še tudi tale literček, če smo prej že lahko spraznili 3 litre ruma«, je še pristavil in izvijajoče pogledal okrog sebe. »Nak, ga pa ne bote«, se je odločil slednje gostilničar, ki se mu je zdelo, da bo vojska še hujša, ako jim bo donasal še več pijače. To pa je bilo usodno. Prihodnji trenotek je skočil Tone pokonci, pokobil gosta Franceta S., s katerim je bil naenkrat v kotu sobe in pričela sta se mrcvartiti na žive in mrtve. Nastal je strahovit vik in krik, vresčale so posebno ženske, vmes je bilo čuti pridrušanje, auhanje in madonjanje, dokler se niso vsi, kar jih je bilo v gostilni, zmotali v živ klopič. Skoro bi že tudi ugasnila luč, pa je tisti trenotek stegnil roko Tone, pokobil do taktar na peči se nahajajoči likalnik, zamahnil okrog in udaril kar po čez po ludeh. Zadel je slučajno neko žensko, nakar so pritisnili vsi drugi gostje in s skupnim naporom porinili Tona ter njegovo družbo pred hišna vrata. Taktar bi morebiti nastal mir, da se ni pripetila huda nesreča, katere je bila kriva Tonetova pozabljivost.

Hrust se je namreč ustavil pri oknu in zavpil z gromozanskim glasom: »Hej, moj klobuk je ostal notri!« Razžaljeni napadenci mu seveda klobuka niso hoteli izročiti in je imelo to za posledico, da so jeli naslednji trenotek leteti skozi šipe v oknih v gostilniško sobo in vežo po par kil težki kamni, bukovni panji in slednjič za zaključek še 15 kg težak hod. Kot bi trenil, so bila vrata in vsa okna v razsulu.

Zaradi takih in enakih dogodivščin se je moral Tone včeraj zagovarjati na ljubljanskem sodišču. »I, kaj ste pa počeli taktar?«, je vprašal sodnik. »Nič — dekleta smo šli klicat tja v drugo vas, kakor je pri nas navada«, se je odrezal Tone in pritrtili so mu tudi ostali obtoženci. »Danes pa tako mirno in pa spodobno izgledate — kar čudno!«, je menil sodnik. »Saj je res čudno!«, so prikimale priče. Po kratkem pregovaranju sem in tja je sodnik vstal in razglasil sodbo, ki pravi, da bo moral pred sodiščem tako ponižni, v gostilni pa strašno bojoviti Tone, osdeseti mesec dni zapora z mnogimi postritvami, do čim je uvidevno sodišče ostale obtožence, ki so samo »aufbriksali«, oprostilo.

»Pa bi lahko odsedel tele tedne v Veliki Lasčah?«, je vprašal Tone, ki se je čudom čudil, da je mogoča tako visoka kazen za takole figo. »Pa naj bo, kar kolek za 5 Din prisestite!«, je odgovoril sodnik, in se še lotil ak-tov v katerih je govora o sličnih nerodnostih, ki se gode včasih tu včasih tam, na deželi pa tudi v mestih.

»Pa še liter gor!«, je komandiral naposled vodja fantovske družbe s Ponikev, hrust Tone. — »Ga bomo že še tudi tale literček, če smo prej že lahko spraznili 3 litre ruma«, je še pristavil in izvijajoče pogledal okrog sebe. »Nak, ga pa ne bote«, se je odločil slednje gostilničar, ki se mu je zdelo, da bo vojska še hujša, ako jim bo donasal še več pijače. To pa je bilo usodno. Prihodnji trenotek je skočil Tone pokonci, pokobil gosta Franceta S., s katerim je bil naenkrat v kotu sobe in pričela sta se mrcvartiti na žive in mrtve. Nastal je strahovit vik in krik, vresčale so posebno ženske, vmes je bilo čuti pridrušanje, auhanje in madonjanje, dokler se niso vsi, kar jih je bilo v gostilni, zmotali v živ klopič. Skoro bi že tudi ugasnila luč, pa je tisti trenotek stegnil roko Tone, pokobil do taktar na peči se nahajajoči likalnik, zamahnil okrog in udaril kar po čez po ludeh. Zadel je slučajno neko žensko, nakar so pritisnili vsi drugi gostje in s skupnim naporom porinili Tona ter njegovo družbo pred hišna vrata. Taktar bi morebiti nastal mir, da se ni pripetila huda nesreča, katere je bila kriva Tonetova pozabljivost.

Hrust se je namreč ustavil pri oknu in zavpil z gromozanskim glasom: »Hej, moj klobuk je ostal notri!« Razžaljeni napadenci mu seveda klobuka niso hoteli izročiti in je imelo to za posledico, da so jeli naslednji trenotek leteti skozi šipe v oknih v gostilniško sobo in vežo po par kil težki kamni, bukovni panji in slednjič za zaključek še 15 kg težak hod. Kot bi trenil, so bila vrata in vsa okna v razsulu.

Zaradi takih in enakih dogodivščin se je moral Tone včeraj zagovarjati na ljubljanskem sodišču. »I, kaj ste pa počeli taktar?«, je vprašal sodnik. »Nič — dekleta smo šli klicat tja v drugo vas, kakor je pri nas navada«, se je odrezal Tone in pritrtili so mu tudi ostali obtoženci. »Danes pa tako mirno in pa spodobno izgledate — kar čudno!«, je menil sodnik. »Saj je res čudno!«, so prikimale priče. Po kratkem pregovaranju sem in tja je sodnik vstal in razglasil sodbo, ki pravi, da bo moral pred sodiščem tako ponižni, v gostilni pa strašno bojoviti Tone, osdeseti mesec dni zapora z mnogimi postritvami, do čim je uvidevno sodišče ostale obtožence, ki so samo »aufbriksali«, oprostilo.

»Pa bi lahko odsedel tele tedne v Veliki Lasčah?«, je vprašal Tone, ki se je čudom čudil, da je mogoča tako visoka kazen za takole figo. »Pa naj bo, kar kolek za 5 Din prisestite!«, je odgovoril sodnik, in se še lotil ak-tov v katerih je govora o sličnih nerodnostih, ki se gode včasih tu včasih tam, na deželi pa tudi v mestih.

Pred nedavnim časom je kupil neki ugledni gospod od nekega tržca s prepro-gami preprogo za precejšen znesek in se je baje pozneje izkazalo, da kvaliteta preproge ni ustrezala ceni. V javnosti se je razneslo, da je bila preproga last moje specialne trgovine s perzijskimi preprogami, kar pa ne odgovarja dejstvu, ker je bil dotični tržec iz Zagreba in v nikakršnih zvezah z menoj in mojo trgovino. Povdarjam, da se pečam s prodajo in nabavami perzijskih preprog na najsolidnejši podlagi ter jamčim za pristnost teh, v moji trgovini kupljenih perzijskih preprog in more-j pristnost preprog oceniti sodno priznani strokovnjaki in sploh priporočam pri nabavah preprog, da se interesi poslužujejo le sodne priznani strokovnjaki in cenilci, ker razni ljudje, ki se v Ljubljani bavijo s preprodajo in posredovanjem preprog, niso prav nikakršni strokovnjaki. Ravno pravkar sem prejel novo zalogo krasnih originalnih perzijskih preprog in vabim cenjene interese na ogled teh orijentalnih krasot, svarim pa vsakogar pred raznimi posredovalci in potujočimi tržci, ker se je že mnogokrat pripetilo, da je kdo kupil imitacijo namesto pristnega perzijskega tepiha. 140 7

»TEHERAN« orijentalni salon

MUŠAN MUTEVELIĆ

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44.

V odločilnem trenutku

nas zapusti prožnost, glavobol onemogoči jasno misel.

Pyramidon Tablete

odstranijo bolečine in glava postane bistra. Zakonito zavarovano ime »Pyramidon« jamči za pristnost in vrednost.

Pristne samo v originalnem zavoju „Meister Lucius“.

Zgrešeno življenje

Ljubljana, 13. novembra.

Na vrata stanovanja Angele Lampičeve v Rožni dolini je potrkalo in v sobo je stopila 18-letna Vlada B. Tako sem nesrečna... je dejala takoj pri vstopu. Gosposinja jo je gledala in jo spoznala.

»I, seveda si nesrečna... Zakaj pa ne češ postati pametna?«

»O, saj zdaj sem se poboljšala. Samo rova sem — stanovanja nimam in tudi hrane ne dobim.«

Gospa se je dekleta usmili. Poznala jo je že poore in ji je rade volje dovolila za par dni prenočišče posebno, ko je Vlada povedala, da se bodo v prihodnjih dneh njene razmere spremenile.

Opoldne je morala gosposinja odnesti možu, ki je zaposlen neke v mestu, kosilo in je ostala Vlada v stanovanju sama.

Minila je dobra ura, predno se je vrnila gosposinja domov, pa je takoj pri vstopu pokročila, svojo varovanko, z njo vred pa se marsikaj. Zmanjkala je zlata ura z verzičjo, njena obleka in celo več možev obleke. Prestrašena gosposinja se je takoj zavedla, kdo je temu kriv. Seveda ni čakala in se je kar hitro podala na policijo ter zadevo prijavila.

Vlada je taktar vsa obložena hitela kar so jo nesle noge po Tržaški in Bleiweisovi cesti ter dalje skozi mesto — v Vodmat. Ustavila se je pri stranki S., odložila košaro in dejala: »Tukaj-le gopa imam na-prodaj več obleke. Sto dinarjev mi dajte pa je vsa vaša!«

»Bom moža vprašala«, je odvrnila gospa. »Dobro, pridem pa zvečer«, je menila Vlada in pustivši obleko tam spet odšla. Vrnila se je v Rožno dolino nazaj, kjer se je oglašila spet pri nekkih drugih znanih in tudi tam posegla po tuji lastnini. To pot je odnesla nekaj srajc in spet izginila na ulico. Komaj pa je bila zunaj, že ji je bil za petami stražnik in jo odvedel s seboj.

Danes so dekleta zasliševali. Vlada je odkritosrčno izpovedala, da je res kradla. Potegnili je iz žepa tudi zlato ura ter označila naslove, kjer je puščala drugo nakradeno blago.

»Kaj vas je zavedlo k tatvinam?« jo je pobral nadzornik.

»Beda in lahkomiselnost. Doma v Šiški me niso marali... Fanta sem spoznala, otroka imam z njim. On je odšel v Zagreb in sem kradla tudi zato, da si pre-skrbim denar ter se odpeljem za njim. Hotela sem ga spomniti na njegove dolžnosti napram otroku.«

Kmalu se je razlegel po hodnikih policijskega poslopja obupen jok. Izgubljeno in v življenju prevarano dekle je romalo v zapor.

Odolohrani zobe zdrave in jamči za sveže dišeč duh!

Samo še danes lahko občudujete lepo **Jenny Jugo** v dnevem filmu prve ljubavi **Beg od ljubezni** Čudovito lepi posnetki Semmeringa. Krasna vsebina. — Ob 4. 1/2, 1/2 8 in 9. **ELITNI KINO MATICA** Tel. 2124.

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 14.: Utopljenca. E.

Petek, 15.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Četrtek, 14.: Car in tesar. A.

Petek, 15.: Zaprtlo (generalna vaja).

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Četrtek, 14.: Morala gošpe Dulske. C. Ku-

poni.

Petek, 15.: Zaprtlo.

Sobota, 16.: Ameriški koncert Pavle Lovše-

love.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Petek, 15.: Piskrovez. Gostovanje Maribor-

čanov.

Thomas Mann — novi Nobel laureat

Včeraj je kratka vest iz Stockholma sporočila svetu, da je bila letošnja Nobelova nagrada za literaturo podeljena nemškemu pisatelju Thomasu Mannu. Podelitev najvišje literarne nagrade pomeni svetovno slavo, denar, reklamno za nove naklade in pre-vode odlikovanih episov in v nemali meri — novo zmago kulturne politike njegovega naroda. Ni skrivnost, da je Grazia De-
ledda dobila Nobelovo nagrado a posredovan-
jem rimske vlade. Kakor volitev papeža
sicer vodi sv. Duh, odločujejo pa je splet-
ke med kardinali, za katerimi stoji moč-
niški sveta, tako tudi švedskih akademikov
ne vodijo sami čisti umetniški in literarni
razlogi. S Thomasom Mannom je bila ponov-
no odlikovana Nemčija kot dežela kulturne
napredka. V ozadju so se dolgo pletle
razne intrige; tudi Nemci so imeli več kan-
didatov, predvsem pokojnega Arna Holza
in E. M. Remarquea. Za kandidaturu sled-
njega se je precej angažirala skandinavka

javnost, ker je njegova vojna knjiga te ne-
vtrane dežele silno navdušila za — nadalj-
nji pacifizem, ki je tam zgoraj pač lažji
nego kje sredi Evrope. Propaganda za Re-
marquea je bila že tako resna, da so nem-
ški militaristični politiki protestirali pri
stockholmski akademiji zoper morebitno iz-
volitev »sramotilca nemške vojske«.

Če je tokrat morala biti že zopet po-
čaščena Nemčija, tedaj je bila vsaj izbira
dobra. Zakaj Thomasa Manna ne bo nihče
štel med šovinistične Nemce; v njem kot
človeku in pisatelju je vteleseno tisto nem-
stvo, ki se je v vojni znova utrdilo in prej
omajenem evropsstvu: progresivno, demo-
kratično, republikansko nemstvo. Posrečena
je tudi izvolitev z literarnega vidika, saj
je Thomas Mann pisatelj nespornih umet-
niških kvalitet. Njegova umetnost je globo-
ko človeška, njen duh svetovljanski. Zato
je Mann zaletljiv velikodušni odklovanje.

Thomas Mann je brat Heinricha Manna,
ki tudi slovi kot pisatelj. Rodil se je 6. ju-
nija v Lübecku, živel pa je dolga leta v
Monakovem. Prvi veliki uspeh je dosegel z
romanom »Buddenbrooks«, ki opisuje po-
časno propadanje ljubkih patrijskih rod-
bin. Svoje odlične stilne kvalitete je poka-
zal v novelah »Tristan«, »Der Tod in Ve-
nedeig«, »Tonio Kröger« in dr. Najbolj pa je

utrdil njegovo ime veliki roman »Der Zau-
berberg«, ki je izšel l. 1924. (v dveh zvez-
kih). Izdal je tudi več esejskičnih knjig,
med njimi »Beachtungen eines Unpolitischen«
in »Zurückführung der Forderung des Tages«.
Bil je eden prvih nemških in-
tektualcev, ki so se po vojni napotili v
Pariz e trdno vero v možnost novih, zdrav-
nejših in trajnih intelektualnih stikov med
Francozo in Nemci. To potovanje je vzorno
opisal v »Pariser Rechenenschaft«.

»Neues Wiener Journal« o Cankarju. V
sobotni številki dunajskega dnevnika »Neues
Wiener Journal« je Hermann Menkes, so-
trudnik njegovega literarnega lista, obja-
vil svojo sodbo o Cankarjevem »Hlapcu
Jernejcu« v nemškem prevodu. Menkes si-
mpatično karakterizira Cankarjevo življenje
in značaj njegove umetnosti, nato pa podaja
vsebinsko »Hlapca Jernejca«. Pisec sklepa:
»Cankarjevo pripovedovanje kaže čudovit
mir in veličino. V njegovi umetnosti je glo-
boka religioznost in klasična preprostost
Tolstega. Genijalno je življenje v dušo na-
turnega človeka, ki mu nedostaja izrazov za
to, kar misli in čuti. Povest, čije lepote v
ostalih svojih črticah ni mogel popolnoma
doseči, uinkuje kakor žudeč polna le-
genda. In vendar se giblje docela v tostran-

stvu. Ima pa lastno ozračje, nekaj, kar nas
sili v bližino prirode... Cankarja bo tre-
ba uvrstiti v moderno svetovno literaturo.«

Domače vesti

* **Odlikovanje.** Bivši deželni glavar kranjski, dvorni svetnik prof. Fran Suklje, je odlikovan z redom svetega Save druge stopnje, operni pevec Leopold Kovač v Ljubljani, ki je te dni proslavil petindvajsetletnico svojega gledališkega delovanja, pa z redom svetega Save četrte stopnje.

* **Za upravne uradnike** so imenovani razen onih, ki smo jih že včeraj navedli, tle naši rojaki: Josip Cvek v Drinski banovini, Josip Sok in Joško Bučar v Zetski in Ciril Spindler v Moravski banovini in sicer vsi kot politično-upravni pripravniki 1. kategorije 9. grupe 1. stopnje. V Moravski banovini je imenovan za pripravnika 2. kat. 5. grupe 1. stopnje še Vinko Dittirh.

* **Sprejem v naše državljanstvo.** Na predlog ministra notranjih zadev je sprejel v državljanstvo kraljevine Jugoslavije Sergej Lutov, dnevnica gradbenega urada v Ljubljani, skupno z ženo Jelisaveto.

* **Novi češkoslovaški konzul v Zagrebu.** Konzul I. razreda češkoslovaške republike v Zagrebu g. Andrej Pukl je dobil kraljevske ekskvatur. G. Pukl se vrača na svoje mesto, ki ga je z uspehom zavzel takoj po prevratu. Novi zagrebški konzul je tudi v Ljubljani dobro znan, saj je bil tu dolga leta na čelu odličnemu industrijskemu podjetju.

* **Francoska mornarica prihaja v Jadran.** Oddelek francoske vojne mornarice je predvčerajšnjim prispel na Krk, odkoder bo v kratkem odplul v jugoslovanska pristanišča na Jadranu.

* **Prijatelje jugoslovensko-češkoslovaške vezavnosti.** Jugoslovenci in češkoslovenci, vabimo, da pristopijo k jugoslovensko-češkoslovaški ligi v Ljubljani. Komur je pri srcu zblizanje med Jugoslovenci in češkoslovenci, ne bo niti trenutek okleval, pridružiti se društvu, ki že dolga leta z lepim uspehom deluje na polju jugoslovensko-češkoslovaške vezavnosti. Enkratna vpisnina 10 Din in letna članarina 24 Din je tako malenkosten znesek, da ga z lahko zmore vsakdo. Kdor hoče pristopiti k naši organizaciji, naj pošlje 34 Din društvu na blaginju g. Hanušu Krofci, ravnatelju Ljubljanske kreditne banke. Naš poverjenik za Gorenjsko je g. dr. Zvonimir Janežič, zobni zdravnik na Bledu, ki je takisto pooblaščen, da nabira nove člane. Prijatelji naše organizacije na Gorenjskem lahko pošiljajo svoje prispevke tudi njemu. Blaginju g. Krofca in poverjenik g. dr. Janežič sprejemata tudi dobrovoljne prispevke v društvene svrhe. Gmotne podpore je društvu nujno potrebno, saj vzdržuje tečeje češkega jezika skoro na vseh srednjih šolah v Ljubljani. Stori torej dobro in zaslužno delo, kdor gmotno podpre društvo. Jugoslovensko-češkoslovaška liga v Ljubljani.

* **Naši v Ameriki.** V Zedinjenih državah se je pričela akcija, katere namen je, združiti vsa hrvatska pevstva društva v Severni Ameriki v eno celoto in narodno organizacijo pod imenom Združenih hrvatski pevski zbori v Ameriki. Ta narodna organizacija bo poslala prihodnje leto svoje najboljšie pevce na narodno pevsko tekmo v Zagreb. — V Minnesoti je prošli mesec po nesrečni operaciji umrl rudar Andrej Vrtačnik v starosti 38 let. Rodom je bil iz Most v kamniškem okraju. V Ameriki je bival 22 let. Zapuščena žena in štiri otroke. — V Clevelandu se je obesil Janko Rudman, star 47 let, rodom iz Žužemberka. Omračil se mu je um. — Istotam je avtomobil smrtno povozil rojaka Simona Verbiča, starega 19 let. — V West Allisu je umrl tamkajšnji slovenski župnik Marko Pakiž, eden starejših slovenskih duhovnikov v Ameriki.

* **Poroki.** V soboto 9. t. m. se je poročil v Smihelu pri Novem mestu g. Martin Šlibar, učitelj v Toplicah pri Novem mestu, s hčerko pokojnega ravnatelja novomeške gimnazije Škerlija, gdč. Evo Škerlievo, tudi učiteljico v Toplicah. Novoročenca sta agnila delavca v topličnem Sokolskem društvu. Naše iskrene čestitke. — V Sarajevu sta se poročila g. Hamdija Ridžević, poštni uradnik, in gospodična Marija Novakova, poštna uradnica v D. M. v Polju, ki službuje že vsa povojna leta v Sarajevu. Mlademu jugoslovanskemu paru prirčno čestitamo.

* **Primorci, vojni oškodovanci!** Naši rojaki dobivajo v poslednjem času pozive od nekega odbora vojnih oškodovancev, naj se zavežejo, da bodo plačali po prejemu vojne oškodnine pol procenta nominalne vrednosti njemu za njegov trud in za lastne stroške. Po močnosti naj bi se po poštni položnici, pravi poziv, nakazal na račun stroškov že sedaj primeren znesek, ki odgovarja polovici procenta napovedane škode. Kako in kaj je to zadevo, bo poznal v soboto 16. t. m. pri »Levu« takoj po izvršenem predavanju predsednik gospodarskega in vojnno-odškodninskega odseka društva »Soče«.

* **Ugotovitev.** G. Franc Žirovnik iz Birtofa pri Kranju ni identičen z onim Žirovnikom, ki je bil opisan v nedeljo v članku o zasledovanju zločincev na Gorenjskem. * **Planinci kupili podzemsko jama na Mosoru.** Na zapadni strani dalmatinske planine Mosor se nahaja lepa in bogata podzemska jama »Vranjača«, kamor zahaja mnogo izletnikov iz Splita in okolice. Planinsko društvo »Mosor« je sedaj to jama prevzelo v svojo last ter bo storilo vse potrebno, da postane jama lahko pristopna.

* **Zloraba besede tvoriti.** Preleli smo: Besedo tvoriti čitamo že nekaj časa po vseh listih prav in napačno rabljeno. V po-menu delati, proizvajati, ustvarjati, gestalten — biden je primeren izraz. Napačen je pa nje raba v pomenu biti, na pr.: Zdravje tvori podlago zadovoljnosti. Pravilno slovensko se glasi: Zdravje je podlaga zadovoljnosti. Nemec pravi: Die Gesundheit bildet die Grundlage der Zufriedenheit. V taki zvezi ni umesten glagol

tvoriti, nego samo biti. Pravilno torej tudi ni: Odbor tvorijo gospodje, ampak: V odboru so ali odborniki so gg. Držimo se starih izraza in ne posnemajmo slepo! A. M.

* **Kdo največ pokadi v Jugoslaviji.** Uprava državnih monopolov je izdala pregled o prodaji tobačnih izdelkov. Največ se popuši v Srbiji, kjer so v prvih devetih mesecih letošnjega leta pokadili okroglo tri milijarde cigaret. V drugi vrsti pa je Hrvatska. Glede vžgalic zavzema prvo mesto Hrvatska in Slavonija, ki je v tem času potrošila okroglo 32 milijonov škatlic vžgalic.

* **Vlak povozil železniškega čuvaja.** V okolici Kruševca je predvčerajšnjim tovrni vlak povozil železniškega čuvaja Mladena Arandjelovića. Nesrečo je zakril Arandjelović sam, ki je baše močno pijan hodil po železniški progi.

* **Pobeg iz zasedavane.** Dne 7. t. m. smo prinesli vest, da je pobegnil iz bolnice v Murski Soboti Karel Horvat, ki bi se moral po končanem zdravljenju zagovarjati pred sodiščem. Kakor izvem, smo imenovanemu delali krivico, ker je proti njemu ustavljeno vsako kazensko postopanje. Omenjeni sploh še ni bil nikdar kaznovan in ni nevaren, trpi pa na duševna motnja, torej ne simulira blaznosti, kar je dokazala tudi zdravniška komisija.

* **Banovec v Ameriki okraden.** Naš operni pevec Svetozar Banovec, ki se nahaja na pevski turneji po Ameriki, je bil na postaji v Pittsburghu okraden. V gneči se mu je približal spreten žepar ter mu izmaknil listnico, v kateri je imel 75 dolarjev gotovine in nekaj listin. Tež smoli se je pridržala še druga, da sta se z rojaka kom, ki naj bi ga počakal na postaji, zgrešila in je Banovec prišel na napadni kolodvor. Tako je ostal cel dan brez sredstev v tujem mestu, ker mu kovčeg, v katerem je imel ostalo gotovino, ni dospel pravočasno. Končno se je sestal z rojacom Čebaškom, ki ga je rešil iz zadrege.

Ob 4., 4½., 4¾. in 9.
RAMONA
Najlepši film očarljive
DOLORES DEL RIO
KINO IDEAL

* **Kregar podlegel poškodbam.** Kakor smo poročali, je kočijaž Anton Kregar, rod. iz Rogaske Slatine, prošli nedeljo v Zagrebu poskušal izvršiti samomor, ker ga je njegova izvoljenka zapustila. Zdravniška pomoč je ostala brezuspešna. Kregar, ki je izpil polgraj decilitra ocetne kisline, je v terek zjutraj podlegel hudim notranjim poškodbam.

* **Sin ubil pijanega očeta.** Iz Velikega Bečkereka poročajo: V vasi Črepaji se je zadnja leta popolnoma zapil neko imovit posestnik Krsta Kolar. Popiljal je sleherni dan in vselej, ko se je vrnil domov, sirovo ravnal s svojimi štirimi otroki. Dogajalo se je tako marsikatero noč, da so otroci pobegnili iz postelj naravnost k sosedom. Nedavnega dne je Kolar zopet prikolovratil domov pijan in ves divil. Najstarejši sin Lazar, ki ga je prvi ugledal, je v strahu za ostale tri brate skočil po sekuro in se postavil očetu po robu. Treščil ga je s sekuro dvakrat po glavi in ga na mestu ubil. Javil se je nato takoj orožniškemu poveljniku, ki ga je odgnal v preiskovalni zapor v Velikem Bečkereku.

* **Samomor blaznega delavca.** Pristanski delavec na Sušaku Jakob Vlačić je bil lansko leto oddan zavodu za umobolne v Stenjevcu, kjer so se pojavili pri njem znaki blaznosti. V Stenjevcu je ostal osem mesecev, potem pa je bil baše odpuščen kot neozdravljiv. Kmalu pa je Vlačić zopet zapadel stari bolezni in v ponedeljek si je v nastopu blaznosti prerezal vrat in žile ter podlegel hudim poškodbam.

* **Napoleon spada gotovo med največje moze svetovne zgodovine.** Življenje tega titana, opisano od njega samega, se bere kakor roman. Tudi on je hotel ustvariti Panevropo, toda on ni hotel ukiniti mej med združit narodov, nego je hotel vladati

Pralne baržune, barhante, krasne vojne in flanelaste odeje ter rjuhe, dalje nogavice in trikotaje nudi po najnižjih cenah

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7.

COLOMBO CEYLON ČAJ

10 20 30
ena od teh kakovosti vam bo gotovo ugajala.

OTROŠKE NOGAVICE
ZIGOM
KLJUČ
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!
13

svet. Napoleonovi memoariji in prav tako zgodovina francoske revolucije spadajo med najzanimivejša dela svetovne literature. Vsak inteligent naj bi imel ta dela, ki jih na avla zagrebška podružnica zna nega Gutenberg-Verlaga, Zagreb, Junduh-čeva 40, G. Mautner, po posebno ugodnih pogojih Opozarjamo na zadnji oglas.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izvršitev.** * **Gospodine!** Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich. * **Volnene nogavice, pletenine in rokavice po nizkih cenah pri tvrdki Karel Prelog, Ljubljana.** 249

* **Tudi Vaša prazna Maggileva stekleniča vam pomaga štediti!** Ne vrzite je torej proč, marveč pojdite z njo k svojemu trgovcu in dajte si jo napolniti z Maggilevo zabelo Napolnjena je Maggileva zabela mnogo cenejša. Toda pazite na to, da se vam stekleniča napolni samo iz vseh Maggileve steklenice! Ta ima naslov »MAGGI« na rumeno-rdeči etiketi. 1439

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave
KANG, LJUBLJANA
KANG (Wolfman), MARISOR CENIK GRATIS!

* **Sadjarji!** Sedaj, ko je odpadlo listje, je čas, da škropite sadno drevje z ARBORINOM, če hočete imeti v prihodnjem letu lepo in zdravo sadje. Tvrdka »Cnemo-techna«, Ljubljana, Mestni trg 10, ki arborin proizvaia, je izdala brošuro »Nad sadne zaledavce«. Brošuro dobe interesi brezplačno pri omenjeni tvrdki. 263

* **Nalezljivih bolezni dihalnih organov** se obranimo z okusnimi pastili ANACOT 45

Iz Ljubljane

u— **Znameniti ruski violinski virtuoz Anton Maskov,** ki bo koncertiral v Ljubljani v ponedeljek 18. t. m., bo izval na svojem koncertu dva velika violinska koncerta, in sicer Vivaldiev koncert v C-duru ter Glazunov koncert v A-duru. Poleg tega bo izval Busonijevo sonato op. 36 in dve krajši skladbi Sarasate. Koncert bo v ponedeljek zvečer v dvorani Uniona. Predpodaia vstopnic v Matični knjigarni.

u— **Sokolsko lutkovno gledališče na Taboru** je priredilo preteklo nedeljo igro »Marbuel«, ki je privabila v prostorno dvorano toliko občinstva, da jih je mnogo moralo oditi, ker niso več dobili prostora. Sodeloval je oddelek društvenega godbenega odseka, ki je sedaj nameščen pred odrom. Igra je bila zelo dobro pripravljena, kar je zasluža režiserja br. Počivavnika in vseh ostalih sodelavcev. Zelo okusne so bile tudi dekoracije, delo br. Skrušnega ml. Naši malčki so z napačnostjo sledili dejanju, ki prikazuje boj dobrega s slabim. Igra se ponovi v nedeljo ob pol 16. Pričo velikega navala bi bilo vsekakor umestno, da bi se priredili dve predstavi, druga za drugo, ker prenapolnjenost dvorane iz higijskih razlogov ni priporočljiva.

Jutri! Elitni kino Matice
MELODIJA KRVI

u— **Iz gledališča.** Drevi se bo pela Lortzingova opera »Car in tesar« za abonente A. Zasedba kakor pri premijeri. V drami pa se bo drevi igrala prvič v sezoni vese loigra »Utopljenec«. Kmetu Buco bo igral vlezabavni g. Cesar in ljubosumnega kleščavničarja g. Kralj. Sodeloval bo orkester dravske divizije. — Wagnerjevo grandiozno delo »Valquir« bo vprizoriia opera te dni. »Valkira« je tretja opera velikega klasika Ricarda Wagnerja, ki se bo pela na slovenskem odru.

u— **Pomoč deložiranemu mizarju.** Pratelj smo: V gostilni Kodala na Rimski cesti so gostje zložili vsoto 100 dinarjev kot pomoč deložirani rodini mizarjskega pomočnika Alojzija Ambroža, ki s svojo številno družino biva na Glincih v kleti hiše šte. 6. Deložiranec si gradi za svojo rodno barako, ki pa zaradi pomanjkanja sredstev le počasi napreduje. Deložirana rodina se za zbirko 100 Din iskreno zahvaljuje.

JAPONSKA NOČ
KINO DVOR!

u— **Javna dražba zarubljenih predmetov** bo 16. t. m. od 9. dopoldne dalje na mestnem magistratu. Mestni trg 1/p. Več na razglasu, ki je nabit na mestni deski.

u— **Zaradi prizdave rentgenološkega oddelka** v splošni bolnici v Ljubljani se te-rapevtično obsevanje do preklica ukine. Preiskave z rentgenovimi žarki pa se vršijo nemoteno naprej. Ravnateljstvo splošne bolnice v Ljubljani.

u— **Plesna vaja JNAD »Jadranc«** bo drevi v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Začetek ob pol 20.

u— **Žensko vzgojevalno in podporno društvo »Mladika«** v Ljubljani razpisuje

DRVA. PREMOK. KOKS
pri tvrdki »KURIVO«
Telefon 3434 Dunajska c. 33
Javna skladišča (Balkan)

Jugoslovensko-angleško društvo
naznanja, da so se otvorili novi tečaji angleščine za začetnike. Prijave vsak terek in petek med 7. in 8. zvečer v društvenih prostorih, Selenburgova ul. 7

Včeraj vse razprodano, zaka! vsak je hotel poleteti
K NEBU-POD OBLAKE!
in doživet smrtnonevarno vrtoglavo
LJUBEZEN V AEROPLANU!
Zato tudi Vi nikar ne zamudite skupaj z nami k nebu — pod oblake poletite!
Naši aeroplani startajo ob 4., 4½ na 7., 4¾ in 9. - Padobrane prinesite s seboj!
KINO LJUBLJANSKI DVOR Tel. 2730

dve ustanovi po 500 Din, ki se bosta izplačali 1. decembra marljivima in ubožnima gojenkama višjega razreda na tuksišnji ženski realni gimnaziji.

u— **Z avtomobilom v jarek.** Predsinočnim se je vozil nekdo z avtom po Dunajski cesti. Ko je pripeljal po cesti do višine Pražokave ulice, se je avtomobil v katerem je bilo več pasažirjev, nenadoma nagnil in zgrmel v globok tamkaj se nahajajoči jarek. Motor je takoj nehal delovati in se je vozilo občno poškodovalo. Pasažirji so imeli pri nezgodi izredno srečo in so se spravili iz pokvarjenega vozila brez posebnih poškodb. Avtomobil so tekem noči spravili pošten z jarka in ga odpeljali v popravilo. Nesrečo je pač zakrivila le pomanjkljiva razsvetljava.

u— **Z nožem ga je zabodel.** Delavec Anton Kastelic je prijavil, da ga je predsinočnim nenadoma napadel v bližini barak na Vodovodni cesti 30-letni Ivan V. Ne da bi spregovoril prej kako besedo, je Ivan po-

Aleopat in homeopat niso Ti mogli zdravia dati, zdaj se po mojem receptu ravna, zmerno zaužijaj »BUDDHA« čaj!
Tea Import, Ljubljana, Askerčeva ulica.

tegnil nož in ga zasadil Kastelicu v ramo, tako da mu je prizdejal precej globoko rano. Napad je bil izvršen od zadaj in se Kastelic sploh ni mogel braniti. Ranjenega Kastelica so našli pozneje njegovi tovariši v mlaki krvi in so ga morali nesti domov. Proti napadalcu, ki je izvršil napad iz ljubosumnosti, je uvedena stroga preiskava. Omenjeni se nahaja že v zaporu zaradi nevarne grožnje proti svoji bivši priležnici.

u— **Tatovi odnašajo vse.** Žena mestnega delavca Ivana Primožičeva, stanujoča v Komenskega ulici 26, je hranila do nedavnega v lopi na vrtu razno posteljnino, žimnico in nekaj perila. Včeraj zjutraj je nameravala Primožičeva spraviti omenjene stvari v stanovanje, pa je opazila, da je lopa prazna. Oškodovanka je tatvino prijavila najbližjemu stražniku. Za tatom ni sledu. — Posestnikov sin Lojze K. iz Podutika se je zadržal presinočnim v Lasanovi gostilni na Vodnikovih cesti v Šiški nekako do polnoči, nakar se je prigrugal s kolesom vred na cesto, hoteč proti domu. Zaradi vinjenosti pa ni mogel na kolo in ga je raje vodil v roki. Lojzeta sta v bližini mitnice opazila dva neznanca in se takoj zapletla z njim v pogovor. Slednjič mu je eden izmed obeh strgal kolo iz rok in izginil v temo. Lojze je nekaj časa pro-

Jutri! Elitni kino Matice
MELODIJA KRVI

testiral, slednjič pa je onemel, dočim sta neznanca z ukradenim kolesom, vrednim 750 Din, bila že bogve kje. Oškodovane je prijavil drzno tatvino šele naslednji dan, ko se je streznil.

u— **Okraden čevljar.** Čevljarški pomočnik Ferenc Kalman je pred kratkim izročil ženi čevljarjskega mojstra Fani Gjurovi bankovec za 1000 Din, da ga mu shrani. Gjurova mu je ustregla in je spravila bankovec v predal omare, kamor je pozneje položil svoj denar tudi Gjur sam. Naenkrat pa, ko je Kalman želel zopet denar nazaj, se je izkazalo, da je bankovec zmanjkal, z njim vred pa tudi delavska knjižica, last Franceta Kralja. Kakor se je izkazalo, je mogel izvršiti drzno tatvino samo tak človek, ki je večkrat prihajal v Gjurovo stanovanje in ki je dobro poznal domače razmere.

u— **Plesna vaja družabnega odseka ZPNJ** bo drevi ob 20. v veliki dvorani hotela »Union«. Poučeval se bo slow-fox le-

JAPONSKA NOČ
LJUBLJANSKI DVOR!

tošnje sezone in ponovili se bodo vsi dosedaj vzeti plesi: six eight, fox-trot, tango itd., na kar opozarjamo cenjene obiskovalce. 1441

u— **Martinov večer priredi nevsko društvo »Slavec«** v Ljubljani v Mestnem domu 16. t. m. ob 20. Spored: godba, petje, ples itd. Točila se bodo pristna vma Gradove kleti iz Zg. Škofja. 1443

u— **Ljubljanski Sokol opozarja** svoje članstvo in sokolsko javnost na svojo tolvadno akademijo, ki jo priredi v soboto 30. t. m. v društveni telovadnici v Narodnem domu. V nedeljo pa se bo vršila proslava 1. decembra in svečana zaobljuba novega članstva. 1442

Iz Maribora

a— **Seja občinskega sveta mariborskega** bo v četrtek 21. t. m. Na dnevnem redu bodo poročila predsedstva in načelnikov odsekov.

a— **Akcija za rektifikacijo meje Lutomerskega in čakovskega sreza.** Kakor do znanosti, se je v nekaterih občinah in va sea severozapadnega Medmura uvedla akcija, da bi se ti kraji pridellili Lutomerskemu okrajnemu glavarstvu in sicer predvsem zaradi zemljepisnih in gospodarskih ozirnov. Nekateri vasi so v tem kotu oddaljene od Lutomera samo po nekaj kilometrov; Veščica, Razkrižje, Šafarsko itd. le

po 5-7 km, dočim znaša razdalja zračne črte med njimi in Čakovcem po 20 in več kilometrov. Ker nimajo nobene direktne železniške zveze, morajo hoditi v Čakovec preko Ljutomera, Ormoža in Središča, torej 5-7 km peš in potem 45 km z železnico. Akcija stremi za tem, da se ves severozapadni del čakovskega sreza do razvodja med Muro in Dravo priključi k Ljutomeru odnosno Dolnji Lendavi, kar velja posebno za vzhodnejše kraje, ki imajo v Dolnji Lendavo samo nekaj kilometrov, v Čakovec pa 15 do 20. V ta namen pojde tudi v Beograd posebna deputacija.

a— **Izložba narodnih vezenin** podaljšana. V veliki dvorani Kazine je že deset dni razstavljenih mnogo dragocenih narodnih vezenin in motivov iz vseh jugoslovenskih dežel. Občinstvo opozarjamo, da je razstava podaljšana do sobote, tako da si jo bodo lahko ogledali tudi zamudniki.

Iz Celja

e— **Lepo uspeh recitacijski večer** je imelo Celje v torek. V mali dvorani Narodnega doma so recitali znani slovenski pesniki in pisatelji Cvetko Golar, Radivoj Peterlin-Petruska, Radivoj Rehar, Mirko Kragelj, Fran Roš in Danilo Gorinšek svoja dela, deloma v poeziji, deloma v prozi. Večer, kakršnih bi si še več želeli tekoni letošnje zime, je uspel zlasti v moralnem pogledu prav dobro. V polni dvorani so naletele prečitane pesmi na glasen odziv pri razumevalcih publiki, ki je pokazala, da je posetila večer res iz ljubezni do naše lepe umetnosti.

e— **Na predvečer praznika Ujedinjenja** bi se moral vršiti v celjskem Mestnem gledališču slavnostni koncert Sanclnovega komornega udruženja. Ta koncert pa je odpovedan in se bo namesto njega vršila v Mestnem gledališču velika sokolska akademija.

e— **Nepošten podnajemnik.** Pri Francu Pečniku v Gaberju pri Celju je stanoval od 1. do 10. t. m. 26-letni cinkarniški delavec France K., ki je imel pri Pečniku tudi prehrano. V noči od 9. na 10. t. m. pa je France nepričakovano zapustil svoje službeno mesto v cinkarni in je brez sledu izginil, ostal pa je dolžan Pečniku na arari in stanovanju 190 Din.

e— **Najdbe v mestnem avtobusu.** Šofer mestnega avtobusa Ludvik Lesavšek, ki vozi med St. Petrom pod Srečnim gorami in Celjem, je našel 7. t. m. v končani vožnji v avtobusu žensko ročno torbico, v kateri je bila manjša vsota denarja in več računov. Naslednji dan po končani vožnji pa je našel v avtobusu malih denarnico, v kateri je tudi bila majhna vsota denarja in več drugih malenkosti. Lastnici naj se zgledajo na policijskem oddelku sreskega načelstva.

Odvetnik dr. Rajh Štefan
posljuje sedaj v Razlagovi ulici šte. 3, prvo nadstropje. 14076

Jutri! Elitni kino Matice
MELODIJA KRVI

računov. Naslednji dan po končani vožnji pa je našel v avtobusu malih denarnico, v kateri je tudi bila majhna vsota denarja in več drugih malenkosti. Lastnici naj se zgledajo na policijskem oddelku sreskega načelstva.

Odvetnik dr. Rajh Štefan
posljuje sedaj v Razlagovi ulici šte. 3, prvo nadstropje. 14076

Z Jesenic

a— **Starešinstvo Akademskega krožka na Jesenicah** javlja, da so dosedaj pristopili kot člani-starešine naslednji gg.: dr. Franček Kogoj, okrožni zdravnik; dr. Viktor Marčič, privatni zdravnik; dr. Jože Levce, zobozdravnik; dr. Ernest Rekar, lesni industrijalec; dr. Maks Obersnel, generalni tajnik KID, duhovni svetnik Anton Kastelic, mestni župnik; Franc Krasna, župni upravitelj pri Sv. Križu; Anton Batagelj, obmejni pol. komisar; ing. Riko Šaplja, šef

V SENCi KINO DVOR!
YOSHIWARE

progovne sekcije drž. železnice, mag. phar. Jože Zabkar, lekarnar in mag. phar. Jože Paharec, drogerist. — Imena navedenih gospodov nam jamčijo, da nam bodo v vsakem primeru šli na roko in pomagali, ako bo potrebno. Mi — mlajši imamo do njih v vsakem oziru popolno zaupanje in se jim tem potom še enkrat najiskrenejše zahvaljujemo, da so se odzvali našemu klicu.

a— **Postpanje cest.** Cesta, ki vodi skozi Staro Savo, je v deževnih dneh v takem stanju, da izgleda kakor pravi poljski kolovoz. Osobito od Savske cerkve pa do Hermanove gostilne je takšno blato, da se človeku udara do gležnjev. Pred leti je bila ta cesta gotovo ena najboljših v naši občini, zadnja leta pa je skoro neporabna za vsak promet. Prosimo pristojne činitele, da polagajo več pažnje pri vzdrževanju te ceste, ki je močno frekventirana. Tudi živina zelo trpi, ko vleče težke vozove po tej slabi cesti.

Iz Škofje Loke

š— **Poštni promet** med Škofjo Loko in Ziri nikakor ne more na pravi trati. Pri peti licitaciji za oddajo pošne vožnje, ki se je vršila v soboto dopoldne pri županstvu občine Ziri, je izostal celo g. Poljanšek, ki je pri četrtem razpisu vožnjo za 72.790 Din sprejel, a mu je bila od post-e uprave odklonjena in ni bilo nobenega ponudnika. Do rednega prometa v Poljanski dolini torej še ne pride tako kmalu.

Podružnica SPD za škofjeloški kraj je pritegnila k oledu za markacijo potov in obnovi napisov š. g. Vinka Vidmarja, namestnika sreskega poglavarja pri sreški izpostavi v Škofji Loki.

Sokolsko gledališče je uprizorilo v nedeljo Šamberkovo »... ulica št. 15«, burko v 4. dejanjih, ki je docela napolnila veliki dvorani Sokolskega doma. Igralci po večini prvič na odru, so se najbolje potrudili, da jim uspe. Nekateri se bodo lahko stalno priključili gledališkemu delu. Scenarija je bila skrbna, šepetalka nesišla. Odmore so deloma izpopolnjevali tamboši.

Iz Kamnika

Kino invalida Kratila, ki ima predstave pod svojim šotorom na prostem, se pogaja s kamniškimi Sokolom za prepustitev sokolske telovadnice za kinopredstave. Svoječasno se je nameravalo že otvoriti kino v telovadnici, ki pa jo oblastvo ni pripoznalo kot primerno za stalni kinot. Zahtevalo večje preureditve, zaradi česar se je ta misel opustila. Preteklo soboto je bil ogled s strani oblasti, ki je izpadel povojno za kinopodjetnika, ki bo moral, ako bo ostal tu, nekoliko predelati vhod itd.

Olešava Glavnega trga. Ker se je odstranil z Glavnega trga transformatorski stolpec, ki je bil obenem tudi kiosk za reklame, ki bilo prav umestno, ako bi se Glavni trg nekoliko preuredil in olešal. Okrog vodnjaka bi se lahko zasadilo kako drevje ali kaj primernega.

Afiširanje plakatov po mestu. Naša društva in sploh vsi, ki imajo kaj za afiširati, oddajo po delo dvema kamniškima postreščkoma. V tej stvari pa mora biti gotov sistem in red. Najumestnejše bi bilo, da hišni posestniki sploh zahtevajo afiširanje po hišah, mestno župansvo pa naj namesti na gotovih delih mesta reklame deske in naj dodeli vsakemu izmed plakatov svoje mesto.

Živinski sejem, ki je bil v torek v Kamniku, ni bil posebno živahen in ugled kakor da se kmetje iz okolice niso privadili na nove sejme.

Kaj bo za vremensko hišo? Tako se sprašujejo mnogi, ki se za stvar zanimajo. Sporočam vsem zainteresiranim, da bo vremenska hiša stala takrat ko se zbere še ostala vsota. Sedaj niso kriti niti stroški za aparate, kaj šele za hišo. Vsem, ki so do sedaj kaj darovali, najlepša zahvala — drugi naj jih posnemajo!

Iz Litije

Še celo trske kradejo. Posestnik Vrbaša iz Vintarjeva je imel v gozdovih pod Javorjem pripravljen več voz trsk. Po so izvozili tragocen zimski zaklad drugi, ki so se takoj lotili dobita. V gozdu so posekali veje, na nje pa so naložili trske, ki so jih zveliki potem po bregu na dom. Vrbaša so oskodovali za 4 vozove trsk. Zadevno preiskujejo orožniki.

Redkev z listjem v trebuchu. Mali osnovnošolski učenec Tonček, sinko rudarskega uradnika g. Grošlja iz Litije, je našel na njivi redkev. Po debelini in obsežnosti se sicer ni prav nič ločila od ostalih. Ampak nekaj posebnega je le bilo na njej, sad ni imel prav nič listja. Oče je redkev prerezal in se je izkazalo, da redkev niti dobi vredna ni. Bila je puha. Imela je precej prostornat trebušček. Vendar presenečenje! V trebuchu hudomušne redkve je bilo v prav tenke svaljke zvito njeno lastno listje, seveda nežno in bolj bledeča, v kakor sicer. Pa se je zgodilo še to čudo. Iz razpolovljene redkve na mizi se je podaljšalo listje za dva dobra prsta. In to v kratkem času ene ure. Pa recite, če ni tudi to neobičajen pojav!

Ivan Demšar je nastopil bolezenski dopust. Na njegovo mesto je prišel dosedanj državni veterinar iz Višnje gore gospod Josip Turk.

Iz Zagorja

Dekliški dvoboj. V soboto dopoldne se je odigral na javnem prostoru poleg rudniške železnice prizor, ki ga je z velikim zanimanjem opazovalo precej občinstva. Dve dekleti, mladi in čedne postavbe, sta se sprijeli in se končno kotalili po tleh, se lasali in praskali. Boj se je vršil, kakor bi šlo za življenje in smrt. Pravijo, da je bil to še drugi spopad med njima. Sreča je, da sta obe ostriženi na »bubis«, sicer bi druga drugi potegnili kito in kožo z glave. Kaj je pravi vzrok sovraštva, ni znano.

Iz Hrastnika

Škratinka se je pojavila v Retjah. Obolenje so štirje otroci v družinah Zagor in Demovšek. Proti razširitvi te nalezljive bolezni so se storilo od strani okrožnega zdravnika g. Jenšterla in občinskega zdravnika g. Neubergerja vse potrebno.

Iz Šoštanja

Čajanka Rdečega križa je uspela minulo soboto uprav silajno. Po soglasnem mnenju posetnikov je bila to najlepša prireditev resnega značaja po vojni v Šoštanju. Dobrodelni namen, zaupanje v prireditelje in bogat program so privabili toliko gostov, da je bila velika dvorana Sokolskega doma do zadnjega kotička polna. Lepo je povedal predsednik v svojem pozdravnem govoru, da so si došli s tem dali najlepše spričevalo srčne kulture in do brote. Zadovoljni so obiskovalci, ker so jim je nudil v resnici bogat užitek, duševni in telesni, bili prisrčno postreženi in niso bili v svojih pričakovanjih razočarani, zadovoljni pa je tudi Rdeči križ, ker mu bo z lepim čistim dobikom omogoče-

no obdariti veliko število revnih šolskih otrok. Hvala vsem in na svidenje drugo leto!

Iz Prekmurja

»Soteska ulica«. Hiše v Murski Soboti so dobile nove številke, na katerih je napisano tudi ime ulice. Tako se je zgodilo, da se je prejšnja ulica Soteska prekrstila v Sotesko ulico. Ker to po slovenski slovnici ni mogoče, bi želeli, da se ta napaka popravi.

Slabe občinske ceste. Z nastopom jesenskega deževja se ponovno lahko konstatira, kako potrebno bi bilo nasuti občinske ulice z gramozom. Nasujejo naj jih vsaj na eni strani, da bi se človek lahko kretal po njih brez nevarnosti za življenje.

Jazz-band v Murski Soboti. V torkajšnji kavarni Sočić nastopa vsak večer šestčlanski ženski jazz-band z Dunaja. Prišel je v M. Soboti iz Čakovca, obiskal pa je že tudi Beograd, Split in Zagreb. Obilen obisk vsak večer najbolj dokazuje, da si tudi pri nas želimo malo vesele godbe. Jazz se bo vrnil od tod nazaj v Čakovce.

Za hišnika Sokolskega doma v Murski Soboti je bil 11. t. m. na odbojki seji izmed dvanajstih proslavljen izbran gospod Koprnik, upokojeni uradnik finančne kontrole.

Tatvina kolesa. 25. oktobra je bilo ukradeno nakupovalcu živine Manku iz pred gostilne Vavpotič v Ljutomeru kolo znamke »Gloria«. Ukradeno kolo so našli orožniki pri Martinu Kolmaniču v Štrukovcih v Medmurju.

DOPISI

JEZICA. Nedeljska dramatična predstava »Slaba vest« je privabila v Sokolski dom toliko občinstva, da je bila dvorana docela polna. Igralci so rešili svoje vloge prav dobro. Poleg starih igralcev in igralke so nastopili tudi novi, ki so svoje vloge prav lepo rešili. Posebno je Lizika s svojim ljubkim nastopom prav vsem ugajala. Vrtilim igralcem in igralkam ključemo: Le tako naprej! — Za 1. december pripravljamo: diletjski zbor Sokola telovadno akademijo, združeno s proslavo praznika Ujedinjenja. Na Miklavžev večer pa bo zopet nastopil Miklavž, igrice, darila in parkeljini.

Sport

Sportni drobci

Prihodnjo nedeljo se bo vršila v Ljubljani medmestna tekma Ljubljana : Celje. Pogajanja sicer še niso končana, vendar pa je tekma skoraj že zagotovljena.

Ilirija bo v nedeljo najbrž gostovala v Mariboru ter odigrala revanšno tekmo z Rapidom.

Preteklo nedeljo se je vršila v Trbovljah kvalifikacijska tekma med SK Doberna in SK Trbovlje. Zmagalo je Trbovlje s 5 : 2 (5 : 1). Ambiciozni igralci Doberne so se sicer dobro branili, morali pa so kapitulirati Trbovlju že v prvem polčasu. SK Trbovlje je bil po dolgem času zopet enkrat v formi. Od Doberne trčba pohvalno omeniti desnega branilca in desno stran napada. Pri zmagovalcih se je kot vedno odlikoval poštvalni levi branilec Pintrež. Zelo dober je bil tudi napadalni trio Berger, Beline in Dolanc. Sodnik dober, publika disciplinirana.

Med IHSK Gradjanski in novoustanovljenim Gradjanskim 1911 je nastal spor zaradi imena. Prvi Gradjanski je vložil protest proti temu, da si je novi klub postal imena »Gradjanski«. Zdi se pa, da s svojim protestom ne bo uspel. Novi klub bo v nedeljo igral svoje prvo javno tekmo, in sicer proti Gradjanskemu v Karlovcu. Nastopil bo v naslednji postavi: Rajman, Mikičič, Remec, Hitrec, Cindrič, Poduje II, Poduje I, Babič, Pasinek, Perška, Mika Babič.

Predsednik subotiskega nogometnega podsaveza dr. Malagurski je dal »Jutranjem Listu« zanimivo izjavo o reorganizaciji našega nogometnega sporta. Dr. Malagurski meni, da bi bilo najbolje, da bi vsaka banovina dobila svoj nogometni savez, ki bi se imenoval po mestu, kjer ima banovina svoj sedež. Vsak savez bi reševal manj važne stvari v svojem delokrogu. Da se pa ohrani homogenost celokupnega nogometnega sporta, bi se ustanovili vrhovni nogometni forum, v katerem bi bil po en delegat vsakega saveza, ki bi ga določila savezna skupščina. Kar se tiče sedeža tega vrhovnega foruma, predlaga dr. Malagurski, da bi bil izmenično dve leti v Zagrebu in v Beogradu. Glavno skupščino bi tvorili delegati vseh savezov.

Pet klubov, med temi tudi SK Mura iz Murske Sobotice je pozvalo jugoslovanski ping pong savez, naj skliče izredno glavno skupščino, na kateri bi se sklepalo o prenosu sedeža tega saveza iz Sombora v Zagreb. Imenovani klubi so zagrozili, da bodo na lastno pest sklicali to skupščino, ako savez v osmih dneh ne ugodí njihovim zahtevam.

Službeno iz LNP. (Kazenski odbor.) V petek, 15. t. m. ob 19 v mali dvorani Delavske zbornice seja kazenskega odbora. Prosi se polnoštevilno. Na sejo se vabijo igralci: Marjetič Anton (Krakovo), Zupan Milan (Slavija), Šeunig Vito (Slovan), Batič Viktor (Svoboda), Kosmač Ludvik (Jadrani).

Službeno iz Jugosl. saveza hazene in ženskih sportov. Važna seja upravnega odbora bo v petek 15. t. m. ob 20.30 v dam-

skem salonu kavarne Emona. Zaradi važnosti dnevnega reda je navzočnost vseh obomikov nujno potrebna.

Nogomet v Trzinu. V nedeljo, 10. t. m. se je vršila nogometna tekma na improviziranem igrišču proti SK Bled. V igri, ki je bila na višku in se je igralo zelo fair so podlegli gostje s 4 : 3 (2 : 2) navzlic temu, da so si domačini zabili lastni gol. — Sodnik g. Ozebek je sodil izvrstno.

SK Sava : SK Ilirija. V nedeljo 17. t. m. se bo vršila na igrišču Ilirije prijateljska hazenska tekma med družinama Ilirije in sevnške Save. Sava bo nastopila prvič v Ljubljani. Njena družina je poleg celjske najmlajša v Sloveniji, bila pa je v letošnji sezoni izredno agilna ter je z vidni uspehi nastopila proti zagrebški Concordiji, tukajšnji Ateni, Iliriji in Celju. Ilirija nastopi v močno spremenjeni postavi in predvsem z mlajšimi močmi. Tekma bo popoldne ob 15.30. V predgri nastopita dve nogometni moštvi.

SK Krakovo. Danes ob 8.30 seja poslovnega odbora v gostilni Usenik.

SK Svoboda. Danes članski sestanek ob 19.30 v prostorih Svobode v Delavski zbornici. Prosim polnoštevilno in točno.

Gospodarstvo

— Naša zunanja trgovina v prvih treh četrtletjih. Glede na znatno zboljšanje naše trgovinske bilance v prvih devetih mesecih tek. leta, je zanimivo, kakšno bilanco smo letos imeli s posameznimi državami. V našem izvozu stoji prej ko elej Italija daleč na prvem mestu. V Italijo smo letos izvozili za 1409 milijonov Din, uvozili pa smo iz Italije le za 614 milijonov Din. tako da je naša trgovinska bilanca z Italijo aktivna za 795 milijonov Din (lani je za vse leto znašala aktivnost 740 milijonov Din). — V Avstrijo smo izvozili za 768 milijonov Din, uvozili pa smo iz Avstrije za 968 milijonov Din. Naša trgovinska bilanca z Avstrijo je torej tudi letos močno pasivna, in sicer za 200 milijonov Din (za 9 mesecev), dotim je bila lani za vse leto pasivna prav tako za 200 milijonov Din. — Na tretjem mestu v izvojni statistiki za prva tri četrtletja stoji letos Rumunija, ki je v statistiki za preteklo leto na 11. mestu. Tu pa v resnici ne gre toliko za povečanje izvoza v Rumunijo samo, temveč se v statistiki ves izvoz žita preko Braille beleži kot izvoz v Rumunijo, kajti pri izvozu žita po Dunavu končna namembna država večinoma ni znana. V Rumunijo in preko Braille smo letos izvozili za 585 milijonov Din, iz Rumunije pa smo uvozili za 125 milijonov, tako da iz teh dveh številk rezultira aktivnost od 460 milijonov Din. — Na četrtem mestu v izvozu je Nemčija, kamor smo izvozili za 498 milijonov Din in odkoder smo uvozili za 860 milijonov, tako da je bila naša trgovinska bilanca z Nemčijo pasivna za 367 milijonov Din. (Lani je za vse leto znašala pasivnost 287 milijonov Din in se je torej naša trgovinska bilanca z Nemčijo poslabšala; pri tem pa moramo upoštevati, da je letos šlo mnogo naše pšenice v Nemčijo, ki pa v statistiki izvoza v Nemčijo ni upoštevana, ker je bila večinoma izvožena preko Rumunije. — Na petem mestu je pri našem izvozu Madžarska s 308 milijoni Din. Ker je uvoz iz Madžarske znašal le 360 milijonov Din, je bila torej naša trgovinska bilanca z Madžarsko aktivna za 38 milijonov Din (lani je bila za vse leto aktivna le za 47 milijonov Din). — Omeniti moramo še Grčijo, kamor smo pri neznatnem uvozu izvozili za 361 milijonov Din in Češko-Slovaško, s katero imamo pri izvozu 306 milijonov Din in uvozu od 977 milijonov Din dalje zelo pasivno trgovinsko bilanco.

— Nova teritorijalna ureditev finančne uprave. Iz Beograda poročajo, da se v finančnem ministertvu vršijo priprave za zmanjšanje števila finančnih direktorij, ki jih imamo v vsej državi 14. V skladu z ureditvijo države na banovine, se mora v bodoče tudi območje finančne direktorije kriti s teritorijem banovin. Tako bomo z novim letom dobili 9 finančnih direktorij in poleg tega finančno direktorijo za Beograd, Pančevo in Zemun. Sedanje finančne direktorije so bile, kakor znano, ustanovljene 1. januarja tek. leta in gre torej le za novo teritorijalno razdelitev finančne uprave na finančne direktorije, pri čemer bo dosedajni sistem finančne uprave ostal nespremenjen.

— Dviganje državnih papirjev. Tečajni državnih papirjev so že od početka oktobra v stalnem naraščanju. Včeraj je bilo na za-grebški borzi zopet veliki povpraševanje po promptni Vojni škodi, ki se je ob sklepu borznega sešatka trgovala že po 435, dočim je v početku oktobra notirala komaj 403 — 404, v polletnih mesecih pa je ob intervenciji od strani Poštne hranilnice in Državne hipotekarne banke nofirala celo pod 40. To dviganje Vojne škode je na eni strani dokaz zaupanja v našo državo, na drugi strani pa je gotovo tudi v zvezi z veliko likvidnostjo na jugoslovanskem denarnem trgu. Pri tem pa je treba še upoštevati, da je bilo v zadnjem času uvoženo mnogo obveznic Blairovega posojila, ki je zaradi visokega obrestovanja za trajne naložbe že zelo priljubljeno.

— Anketa o priključitvi Maribora v obmojni pas. Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o anketi glede priključitve Maribora v obmojni pas, poročamo, da je konferenco sretno vodil gosp. Anton Krejčič, ravnatelj Tvornice, za dušik v Rušah in član Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Gradba tvornice v Čačku. V Čačku so pričeli z gradbo moderne tvornice za papir, ki bo gotova že prihodnje leto. Tvor-nico gradi beogradska tvrdica Pantić & Co.

— Otvoritev razstave češpelj in sadja v Beogradu. V torek je bila v Beogradu otvorenja velika razstava češpelj in konzervirane-ga sadja, ki jo je priredilo Srpsko poljopri-vredno društvo. Za razstavo vlada veliko zanimanje, zlasti ker je v zvezi s kongres-som producentov češpelj.

— Prodaja odtovne kisline. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je pred kratkim dalo vsem velikim županstvom navodila, da se morajo predpisi glede prodaje odtovne kisline strogo držati. V splošnem je v malonprodaji dovoljena samo prodaja največ 15% odtovne kisline, za preostalo dovolje-nje odtovne kisline na je potrebno dovoljenje. Ta nova navodila so v zvezi s številni-mi samomorji z odtovno kislino, zlasti v okoli-ci Zagreba. O tej prenovitvi je razpravljala tudi Zveza trgovskih gremijev na svoji zadnji predsedstveni seji.

— Dobave. Gradbeni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 50 m platna, 100 m heesiana, 200 m gradla za zasto-re, glede dobave 400 kg žičnikov za škrlj in 5 kompletnih »Garvena« žrpalk; do 22. t. m. glede dobave tiskovin; strojni oddelek

Med 7 prednostmi ena :

Veselite se pogledati skrbno ohranjeno kot cvetje belo perilo. — Veselje bo še večje, če perilo tudi lepo diši. Zato rabite le

pa do 20. t. m. ponudbe glede dobave 500 kg prediva. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave električne ure.)

Borze

13. novembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet slab. Nekaj več potrebe je bilo v devizah na Prago in Berlin. Tečajni ne kažejo večjih sprememb. Deviza Newyork se je za malenkost okrepila, prav tako Dunaj, Trst in Praga.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je danes Vojna škoda pri živahnem prometu okrepila za več točk. Za aranžma se je trgovala po 433, pozneje pa po 435 in za kaso po 433, 433.5 in 435. Tudi ostali državni papirji se držijo čvrsto. Investicijsko posojilo je bilo zaključeno po 85.25, agrarne obveznice pa so ostale pri 51.75 — 52.5 brez prometa. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Unionbanki po 202 in v Srpski po 157. Med industrijskimi papirji pa je prišlo do prometa le v Trboveljski po 460 in v Sečerni po 400. Slavonija je prilično čvrsta ter se išče po 150.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterd. 22.80—22.86 (22.83), Berlin 13.505—13.535 (13.52), Bruselj 7.9101, Budimpešta 9.8921, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9529, London 275.80, Newyork 56.445, Pariz 221.66—223.66 (222.66) Praga 167.11—167.91 (167.51), Trst 296.11. Zagreb. London 275.40 — 276.20, Newyork 56.345 — 56.545, Pariz 221.66—223.66, Milan 295.02 — 297.02, Curih 1094.4—1097.4. Amsterd. 22.799 — 22.859, Berlin 13.506 do 13.585, Dunaj 7.9588 — 7.9668, Praga 167.11 — 167.91, Budimpešta 9.8771—9.9071. Curih. 9.8726, Pariz 20.32, London 25.165, Newyork 516.025, Pariz 20.32, Milan 27.02, Madrid 72.60, Berlin 123.36, Dunaj 72.55, Praga 15.285, Bukarešta 3.08125, Budimpešta 90.20, Sofija 3.725, Varšava 57.85.

Elektri.

Dunaj. Beograd 12.55 in sedem osmink do 12.59 in sedem osmink, Berlin 169.75 do 170.25, London 34.62 — 34.72, Milan 37.17 do 37.27, Newyork 709.05 — 712.15, Pariz 27.935 — 28.035, Praga 21.02 in ena osminka — 21.10 in ena osminka, Curih 137.53 do 138.08, dinarji 12.505 — 12.565.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 434 — 435, kasa 434 — 435, za december 437 — 438, za februar 411 — 413, investicijsko 85 — 85.25, agrarne 51.75 do 52.5; bančne vrednote: Prastrediona 905 do 910, Union 202 — 203, Jugo 83 den., Narodna 8200 den., Srpska 157 — 158, Zemaljska 126 — 131, Polio 15.75 — 16.75, Ljubljana 126 — 131, 123 den.; Industrijske vrednote: Narodna šumska 40 den., Naškiča 1430 den., Gultmann 185 — 193, Slavetka 98 do 100, Slavonija 150 den., Drava 330—330, Sečernana 400 — 405, Brod vagon 135 den., Veveče 182 den., Isia 19 den., Dubrovačka 430 den., Trbovlje 460 — 465, Jadranska 520 do 550.

Beograd. Vojna škoda 432 — 432 zaklj., za december 435 — 436.5, investicijsko 84.75 do 85, agrarne 52 — 52.75.

Blagovna tržišča

Zito

+ Ljubljanska borza (13. t. m.) Tendence za žito mlačna. Cene so popustile. Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 79 kg 240 — 242.5, baška, 78 kg 237.5 80 kg 237.5 — 240, sremška, 77 kg 230 do 232.5, slavonska, 77 kg 220 — 222.5; rž: baška, 72/73 kg 200 — 202.5; moka: »0«, feo Ljubljana 355 — 365; koruza: baška, umetno sušena 195 — 197.5, po mlevski tarifi 192.5 — 195, času primerno suha s kakovostno garancijo 170 — 175; žitkavintin: baški 245 — 247.5; oves: baški, 63/64 kg 195 — 197.5 Din za 100 kg.

+ Novosadska blagovna borza (13. t. m.) Tendence mlačna. Cene pšenice in koruzi so ponovno popustile. Promet: 24 vagonov pšenice, 22 vagonov koruze, 9 vagonov moke in 1 vagon otrobov. Pšenica: baška, 77 kg 177.5 — 182.5; baška, 78 kg 180 do 185; banaška 175 — 180; sremška 177.5 do 182.5. Ječmen: baški 120 — 125. Oves: baški 140 — 142.5. Koruza: sremška 97.5 do 102.5; baška s kakovostno garancijo 107.5 do 112.5; baška za december — januar 112.5 do 117.5; baška in sremška sušena 132.5 do 135. Moka: baška »0« 290 — 300; »2« 265 do 275; »5« 235 — 245; »6« 190 — 200; »7« 150 — 160. Otrobi: baški in banaški 97.5 do 112.5.

Les

+ Ljubljanska borza (13. t. m.) Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 13 vagonov, in sicer: 8 vagonov bukovih drv, 4 vagona jelovih hlodov in 1 vagon bukovih neobrobjenih plohov. Povpraševanje je za hrastove neobrobjene plohe in podnice, tudi za dobave v prvih mesecih prih. leta.

Hmelj

+ Savinjski hmeljski trg. Dosedaj je v Savinjski dolini prodanih okrog 90 % letošnje pridelke, ostane pa je večinoma slabo blago. Zanimanje je slabo in so kupčije že zelo redke, pri čemer se blago plačuje do 5 Din za kg. Ker ni mnogo upanja, da bi bile prihodnje leto cene boljše in da se obvarujejo novih izgub, opuščajo hmeljarji nasade.

Sokol

Tekme, ki jih priredi JSS ob priliki II. zleta v Beogradu, bodo obsegale: za naraščaj tekmovalce vrst v nižjem in višjem oddelku; v slednjega bodo pripuščeni samo naraščajniki od 16. do 18. leta starosti. Naraščajna tekma bo obsegala poleg prostih vaj in orodne telovadbe na drugo še skok višinsko-daljninski, hitro hojo na 100 m, metanje krogle ter za višji oddelek še bradljo, za nižji pa skok preko konja brez ročajev. Za ženski naraščaj na predpisane tekme proste vaje, kroge, gred, skok v daljino, hitro hojo na 80 m in metanje žoge. Kot dodatek bo prideljena tudi bojna tekma in odbojka. Natatčni predpis za tekme bo vsekakor priobčen v saveznem strokonem listu »Prednjak«.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani. 13. novembra 1929.

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smer vetra	Padavine
Opazovanja						
Ljubljana		755.3	8	4	NE 2	10
Maribor		755.1	7	90	mirno	10
Zagreb		755.7	8	99	mirno	10
Beograd	8.	755.6	11	88	ESE 4	1
Sarajevo						
Dubrovnik						
Skoplje	7	758.5	12	100	mirno	5
Split		757.4	12	8	E 2	3

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 11.2 C, najnižja 4.4 C. Sonce vzhaja ob 6.55, zahaja ob 16.33, luna vzhaja ob 15.18, zahaja ob 3.36. Dunajska vremenska napoved za četrtak: Vpčnoma nejasno, od časa do časa deževno; najprej se mlijo, v južnih Alpah precej padavin.

Iz življenja in sveta

Nemški pisatelj sokrivec skrivnostnega umora

Obremenjujejo ga njegovi spisi, kjer je z velikim realizmom opisoval potek krvavega dejanja — Nov primer samolastne sodbe nemške zarotniške bratovščine

Pri razpravi za ločitev zakona nemškega barona von Richthofena je nedoma prišla na dan zločina zadeva vsenemskih nacionalnih fanatikov, ki so kmalu po prevratu po vzgledu srednjeveške zarotniške bratovščine »Feme« obsojali na smrt in morili ne ljube politične osebnosti nasprotnih strank. Pri tem niso prizanašali niti lastnim pristašem, ako so se v čem pregrešili in zlasti ako jim ni bilo popolnoma zaupano. Tako so zarotniki leta 1921, na posestvu barona Richthofena umorili nekega Fricka Köhlerja. Pri podrobnih preiskavi se je dognalo, da je bil pri tej samovoljni justifikaciji navzoč tudi znani moderni nemški pisatelj in dramatik Peter Martin Lampel. Policija je Lamplo aretirala, toda pisatelj trdi, da je nedolžen. Močno obremenjuje Lamplo, da je v nekem svojem romanu z vsemi podrobnostmi opisal način takega umora in občutke, ki jih imajo zarotniki pri svojem črnem poslu. Isti motiv je Lampel tudi dramatisiral in žel zavoljo izrednega naturalizma priznanje čitateljev. Iz spisov Lampela je preiskovalna oblast natančno poučena o poteku umora in vsa nadaljnja zaslišanja v celnem obsegu

potrjujejo Lamplov opis. Obenem s pisateljem je bil aretiran kot udeleženec bohumski inženjer Schweninger, ki je bil že enkrat v preiskavi zavoljo podobnega zločina, pa je bil izpuščen zaradi pomanjkanja dokazov. Sedaj je že priznal, da je bil med onimi, ki so v tovornem avtomobilu spremljali na kraj umora obsojenca, vendar pa trdi, da ni vedel, da peljejo Köhlerja v smrt. Tudi pisatelj Lampel je deloma že priznal svojo sokrivdo, dasi se tudi on opravičuje slihu kakor Schweninger. Oba sta pri tem izdala kot glavnega krivca in iniciatorja dijaka Ulriha von Beulwitzja, ki ga je oblast že zaprla. Trupla ubitega Köhlerja doslej še niso našli, upajo pa, da bo dal Beulwitz potrebna pojasnila v tem pogledu. Osumljeni baron Richthofen ni z umorom v nikakoli zvezi in tudi po veljnik čete, ki je taborila na baronovem posestvu, podpornik Müller-Brand je že izpuščen iz zaporja, ker sta ga Lampel in Schweninger popolnoma razbremenila. Nemška javnost z velikim zanimanjem sledi preiskavi, ki bo razkrila zopet eno črno dejanje vele-nemških zločinskih prenapetežev.

Grozen umor pred oltarjem

V neki vaški cerkvi pri Napolju se je zgodil grozovit umor, kakršen je tudi med tamošnjim sicer zelo vročevrnim ljudstvom vendarle redkost. Mladenič Ignio Selvaggi je med službo božjo pristopil k 32letnemu kmetu Giuliju Averzani, potegnili izpod plašča sekuro in mu s silnim zamahom odsekal glavo. Okrvavljena glava se je zakotalila tik pred oltar. V splošni zmedbi, ki je nastala po tem strahovitem zločinu, se je morilcu posrečilo uiti, vendar so ga karabinjerji kmalu ujeli, ko se je potikal po bližnjih vlogradih. Pri zaslišanju je Selvaggi povedal, da je ubil Averzana zato, ker je lesta zapeljal njegovo sestro in je ni hotel poročiti.

Fino blago za suknje

ter velika izbira blaga za damske plašče zadnjih novosti po najugodnejšem nakupu pri trvdki

DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Z bičem nad rivalinjo

Sodna afera, v čije središču stoji štokholmski sekcijski ravnatelj Lindquist in njegova žena, razburja ta čas švedsko javnost. Oba sta poročena že kakšnih deset let. Pred šestimi leti se je Lindquist seznanil z neko mlado taktarico, Hildur Forsmanovo, in navezal z njo ljubavno razmerje. Šest let je Lindquistova trpela to razmerje, končno ni mogla več. Kupila si je pasji bič in se vadila nekoliko dni v nje-

govni rabi. Nato je napravila možu strahovito sceno in ko je začel ta trditi, da nima z naktarico nobenega opravka več, je zahtevala, naj ji to dokaže s tem, da ji pomaga masčevati se nad rivalinjo. Sekcijski ravnatelj je na to pristal. Popeljal se je k svoji ljubici in jo povabil na avtomobilski izlet. V avtomobilu je bila skrita njegova žena. Ko so se privozili na samotno mesto, sta zakonca planila na Forsmanovo, jo vrgla na tla in jo začela strahovito obdelovati, dokler ni izgubila zavesti. Menila sta, da je mrtva in sta jo pustila ležati. Toda dekle se je vzbudilo iz nezvesti in prišlo v Stockholm nazaj, kjer je nasilneža ovadilo. Pri razpravi pa se je Forsmanova zadovoljila z 10.000 švedskih kron odškodnine za bolečine in je tožbo umaknila. Vendar je drž. pravdnik sam vložil tožbo proti Lindquistovi in njenemu možu zaradi življensko nevarnih poškodb in kratenja osebne svobode.

Davčni urad ne razume šale

Francoski trgovec Henri Chaussegros iz Nice je na svoje nemalo začudenje in grozo prejel od davčnega urada plačilni nalog za tako strahovito vsoto, kakršno lahko plača samo človek z milijonskimi dohodki. Po neprepani noči je šel na davčni urad, da se informira, kako je mogla nastati tako strahovita pomota. Uradnik pa ni bil nič manj presenečen, češ da je plačilni nalog izvršen natančno po navedbah fasije gospoda Chaussegrosa. Ta je seveda odločno zanikal, da bi bil oddal tako gorostasno fasijo, naker se je na temelju dotične listine res izkazalo, da trgovec ni sam izpolnil in pod-

Dopolnjena

je **MAGGI**-jeva zabela cenejša!

Radi tega si dajte prazno **MAGGI**-jevo steklenico vedno dopolniti od trgovca, toda pazite na to, da se zabela dopolnjuje iz velike **MAGGI**-jeve steklenice; kajti v le-tej se zakonito ne sme imeti nič drugega naprodaj, kakor **MAGGI**-jevo zabelo.

Splošno veljavne dopolnjevalne	Steklenica štv.	0	1	2	3
cene:		Din. 6-	12-	20-	40-

Izrežite in shranite!

pisal vprašalne pole, marveč da si je le nekdo izmed njegovih prijateljev dovolil to neumestno šalo. Gospod Chaussegros se je globoko oddahnil, ali prežgodalj. Kar je za vsakega človeka jasno ko beli dan, na davčnem uradu nikakor ni tako enostavno. Davčni uradnik je namreč hitro posikal naredbo, ki pravi, da še tako upravičen ugovor proti pravnoveljavnemu predpisu davkov ne razveljavi predpisa. Trgovec bi moral tedaj najprej plačati odmerjene mu stotisočake in bi potem lahko čakal, kdaj bi častilci sv. Birokracija rešili njegovo vlogo za povrnitev neupravičeno izterjanega davka. Ker pa nesrečni Chaussegros nikakor ni mogel plačati tako pretirane vsote so se ga davčni gospodje res usmili in mu odložili plačilo do resitve pritožbe, ki mora zavoljo visokega davčnega zneska iti noter v Pariz pred najvišjo finančno gosposko. Če bo šlo vse po sreči, bo težko prizadeti trgovec morda le prišel do svoje pravice, ali nade na uspeh ima malo.

Radio

Izveček iz programov

Četrtek, 14. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glosba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glosba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Angličščina. — 19: Prirodoslovno predavanje. — 19.30: Pregled domačih in tujih dogodkov. — 20: Viole-solo koncert s klavirjem (prof. Ivancič). Pri klavirju g. L. M. Škerjanc. — 21: Koncert radio-orkestra: hrvaška glosba. — 22: Napoved časa in poročila.

Petek, 15. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glosba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glosba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: O Morsejevih znakih predava g. Povše. — 19: Gospodinjstva ura. — 19.30: Italijansčina. — 20: Prenos Dvočakovke opere »Rusalka« iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 12.30: Reproducira glosba. — 17.30: Popoldanski koncert radio-orkestra. — 20: Prenos opere iz nar. gledališča. — **BEOGRAD** 12.40: Reproducira glosba. — 18: Prenos koncerta iz kavarne »Moskva«. — 20: Prenos opere iz nar. gledališča. — **PRAGA** 16.30: Koncert okorne glosbe. — 19: Prenos iz gledališča: Jeremiasova opera »Bratje Karamazovi«. — 22.15: Koncert lahke glosbe. — **BRNO** 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19: Prenos opere iz Prage. — **VARSAVA** 17.45: Koncert vojaške godbe. — 19.25: Reprod. glosba. — 20.15: Klavirski koncert. — Prenos inozemskih postaj. — **DUNAJ** 11: Dopoldanski koncert. — 15: Glasbena akademija. — 16: Koncert orkestra. — 19.30: Orkestralni koncert. — Lahka glosba. — **BERLIN** 16.30: Popoldanski koncert. — 19: Violeški koncert. — 20: Koncert orkestra. — 21.30: Lahka glosba. — **FRANKFURT** 16: Čelo-koncert. — 17: Koncert orkestra. — 19.30: Prenos programa iz Stuttgarta. — 21: Koncert Brucknerjevih skladb. — 22.15: Prenos iz Stuttgarta. — Lahka glosba. — **LANGENBERG** 17.30: Koncert iz Frankfurt. — 20: Orkestralni koncert. — 21: Komorna glosba. — Godba za ples. — **STUTTART** 16: Koncert iz Frankfurt. — 19.30: Pregled evropske glosbe po Mozartu. — 21: Prenos iz Frankfurt. — Veseloligra. — **BUDIMPEŠTA** 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.45: Koncert orkestra. — 22.20: Večerni koncert. — 21: Zborovski koncert. — **LONDON** 20.45: Orkestralni in violeški koncert. — **RIM** 17.30: Popoldanski koncert. — 21: »Grafica Marica«.

Muzika spredaj in muzika zadaj

V majhnem katalonskem mestu ob vznožju Pirenejev, so si ohranili prastari običaji, da zagode šest mestnih godcev zjutraj zarana veličastno hvalnico Gospodu. Za to plačuje vse prebivalstvo poseben davek.

Ker so pa mestne finance na precej šibkih nogah in primanjkuje sredstev za obupno razdrapano ulico, si je nekoliko meščanov izmislilo, da bi kazalo ta davek uporabiti rajši za popravila nego za tradicionalni koncert, ki ga itak ne more uživati vse mesto. Stvar je namreč takšna, da se vsi koncert na majhnem balkonu v pročelju mestne hiše in tako je razumljivo, da prebivalstvu za mestno hišo ne pride do ušes. Prišla je deputacija na občinski urad in tam vse te reči lepo razložila. Toda uspeh te intervencije je bil takšen, da bi bilo bolje, če bi bila sploh izostala. Občinski svetniki stanujejo namreč po večini nasproti mestne hiše in uživajo koncert takorekoč iz prve roke. Zato ne morejo uvideti, da bi stari običaj odpravili. Ker pa so uvideli vsaj to, da imajo vsi meščani pravico do naslade nad nedeljsko hvalnico, so ukrenili, da jo bodo godci odslej zabili vsakokrat dvakrat, enkrat na balkonu v pročelju mestne hiše, enkrat na balkonu na nasprotni strani. Seveda so jim morali radi dvojne dela podvojiti plačo in to so doslegli s tem, da so podvojili — davek. Srečno mestece ob vznožju Pirenejev, ki posluša hvalnice Gospodu lahko od spredaj in od zadaj!

Ceste pa, ceste ostanejo seveda takšne, kakršne so bile.

Halo! Pozor!
Najboljša brezalkoholna pijača je

Original Sanitas

Dobi se v vseh gostilnah in restavracijah. Izdeluje: L. slovenska tovarna mineralnih voda, Slomškova ul. 27.

Antične mobilije

kakor tudi druge starine kupuje zasebnik. Ponudbe na »Interklam« d. d. Zagreb, Moravska 28 pod Antik P-1760*.

Za vsaki pojedini komad

Popolna garancija!

Dokazano

1 najdovršenejši

Živi karpi

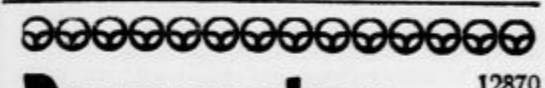
ščke in lini se dobijo dnevno po najnižji ceni pri trvdki

Ferdinand Greiner
in ARIBU R. Gosposka ul. 2

A. ROJINA

krojač za dame in gospode

se je preselil na Celovško cesto št. 24, vokal Frankopanska, ter se dosečnim likom bodočim naročnikom najkrajše priporoča.

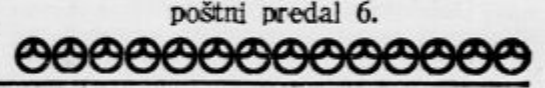

12870

Prvovrstna apnena jajca

v zabojih po 720 ali 1440 komadov, Din 1.38 za komad postavno Poličane, vključno zaboja, razpošilja po povzetju

Ekspozna družba Matheis, Suppanz in drug, Maribor
poštni predal 6.

14084

Poredni Bobi

Kdo se ga ne spominja, ko je bil svoje ludomirnosti vsaki dan v »Jutru«. Sedaj so izšle te prigode v lični knjižici, ki bo v veselje mladim, a tudi odrasli jo bodo z veseljem vzeli v roke in se Bobi-ju od srca smejala.

Miklavž in Božiček

bosta mladino gotovo najbolj osrečila s knjižico s 108 slikami.

Knjižico je dobiti v Ljubljani

v Oglasnem oddelku »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pri podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju

Po pošti pa jo razpošilja uprava »Jutra« v Ljubljani

Cena knjižice je Din 12.—. Po pošti Din 14.—. Znesek je vpslati v naprej.

En gros Specijalna trgovina vozičkov in koles En detail

Pleskanje koles »DOKO«, ponikljanje novih prečk (sprikljev) za 250 Din. Ceniki tranka.

ZEMELROK OTON

Tržaška cesta — Glinca Maribor trg 8

Vsak petek sveže namočeno polevko, kakor tudi vse specerijsko blago dobite najcenejše pri F. R. KOVACIČ, Ljubljana, Miklošičeva 32

Potnika

na provizijo, železniške stroke, išče specijalna veletrgovina ključev in agenturna trgovina v Zagrebu. Ponudbe pod »Za - 21407« na Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11. 14078

Št. 40990 — 29.

RAZGLAS

14088

Z ozirom na to, da se je pokazalo, da odmera novo vpeljane davka na nezazidane parcele po mestnem gradbenem uradu ne odgovarja namenu občinskega sveta pri obdavčenju, ne mojim navodilom, ustavljam začasno pobiranje te davščine. Plačilni nalogi naj se vrnejo najkasneje do 25. novembra 1929 gradbenemu uradu, pri čemer naj se pomisleki in ugovori napišejo na hrbet plačilnih nalogov. Posebna komisija gradbenega odseka občinskega sveta bo od mero pregledala, nakar bodo izdani novi plačilni nalogi.

Na ugovore, ki bodo predloženi po 25. novembru 1929, se ne bo oziralo ter obdrže nevrnjeni plačilni nalogi svojo moč.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1929.

Dr. Dinko Puc l. r., župan.

Donald Keyhoe:

„Gusar v oblakih“

Letalski roman

»Vrhovotapiti izpraznjeno vrečo v Randovo hišo je bilo kaj preprosta stvar. Med tem ko sta šla vidva na vrt, sem jaz opravil ta posel. Ej, Trent, tudi jaz sem ptiček, le priznajte mi! Od tistih dob se je zdelo, kakor da so prešli vsi nebeski angeli na mojo stran. Mislite si moje veselje, ko se je stari brat podati alibi! Ko ste ga vi z gospodično Randovo hoteli rešiti iz zagate, sem se dogovoril s von Siechmerjem.«

»Podkupilja ste ga?« je vzdihnil Dick. »Podkupili ste ga, da se je zlagal?«

»Dragi dečko, von Siechmer bi se oči prodat, če bi mu dovolj plačali zanje. Poznam ga še iz Batavije — že mnogo let.« Pomolčal je. »In tako zdaj jaz dobivam igro, vi pa izgubljate. Tak je srečni konec naše povestice, Trent! Škoda, da niste pisatelj; lahko bi kdaj spisal roman o meni. 'Gusar v oblakih', pomislite, prvi zračni razbojnik!«

Zmagoslavno je trzil z roko, v kateri je držal pištolo.

»Kaj mislite zdaj storiti z nama?« je vprašal Dick. Mary, ki je stala zraven njega, se ni bila izpregovorila. Stmela je v Carmichaela kakor v pošast.

Carmichael je muhasto vzdignil obrvi. »Nikar ne pričakujte od mene, da bi vam vse zaupal,« je rekel z ironično nejevoljo. »A nekaj vama vendar lahko povem. Napravili bomo vsi trije majhen izlet. Nato se mislim s krvavečim srcem posloviti od vaju. Razen te male neprilike se vama ne bo nič zgodilo.«

»Carmichael!« je izbrul Dick. »Rand je v starttownski jejnišnici. Drevo ga bodo usmrtili, če ne preprečite tega.«

»S tem, da se dam usmrtiti namestu njega?« je suho vprašal Carmichael. »Govoriva kaj drugega, Trent. Požrtvovalnost se mi je zdela od nekdaj jako ogabna stvar. Recimo rajši, da sedeta vidva v svoj aeroplan.«

Ne da bi prestal meriti s pištolo, je Carmichael iztegnil roko

proti vratom ekspresnega oddelka. Oprezno ga je odprl in potegnil iz njega velika zavoj.

»Najbolje bo, da spravimo tudi toče na vaše letalo,« je zamrmral. »Potovanje je zmerom draga stvar. Vse, kar ima človek s seboj, mu utegne koristiti, če ne danes, pa jutri.«

Uplenjeni denar! Carmichaelove oči so se čimžno iskriale, ko je govoril te besede.

Dick je v trenutku premeril nasprotnika z očmi. Nato se je z vso močjo zagnal proti njemu. Tako silen je bil zalet, da je Carmichaelu zletelo orožje iz roke. Carmichael je omahnil, kakor da mu je nenadnost napada izpodbila noge. Hripav, ničemer ne podoben krik je planil Dicku iz grla. A tisti mah so segle Carmichaelove dolge roke naprej in ga zagrabile v kolenih.

Dick je ravno še utegnil pomisliti, da je postal žrtev nove roko-borske ukane, »priučene na Vzhodu«. Nato je z glavo naprej telebnil med kamerte. V naslednjem trenutku se mu je zazdelo, da je tresčilo vanj, in zavest ga je mrla.

30. poglavje

Ko se je Dick zavedel, ga je obdajala noč. Veter mu je brlil za hrbtom in nad glavo so gosto sijale zvezde.

Letel je po prostoru — letel na svojem lastnem aeroplanu — toda za voljo je držal Carmichael!

Težko se je bilo osvestiti vsega tega. Težko je bilo premisliti toliko stvari, ko je bil tako izmučen in ga je tako neznosno bolela glava...

Le s silnim naporom volje, ki mu zdaj ni odnehal, je našel v sebi toliko moči, da si je predstavil past, v katero je bil zašel.

Carmichael je bil vso priznal in vse pojasnil! Nato sta se sprijela. In tista ukana — ukana, s katero ga je Carmichael zalučil preko ramen! Potem ga je najbrže vzdignil v letalo. In Mary — kaj se je bilo zgodilo z njo?

Kakor oslepljen jo je zagledal na sprednjem sedežu: glava ji je stonela na žičju in njene oči so bile zaprte, kakor da je končno obupala. Ta slika se mu je bolešno zajedla v srce ter ga podžgala na zadnji poizkus, da najde izhod iz brezupnega položaja.

Zraven Mary je sedel Carmichael. Držal je za voljo in krmilil aeroplan proti neznani cilju.

Kam je bil namenjen? In čemu ju je bil vzel s seboj? Dick, ki je bil prešibak, da bi se bil mogel ganiti, je zamežal in poizkušal misliti. Carmichael je gotovo menil, da je še vedno v nezvesti. Vsekakor ga je bilo treba pustiti v tej zmoti.

Le zakaj ju je bil ugrabil? Denar je imel s seboj in Perez ga je pričakoval na dogovorjenem kraju. Čemu je potreboval njiju dveh?

Ni mu bilo treba dolgo ugrabat. Preprosta resnica mu je stopila pred oči. Carmichael ju je hotel odstraniti, da ne bi mogla pričati zoper njega! Odstraniti — kako neki? Z umorom? To je bilo mogoče in celo verjetno. A vendar je menil Dick, da bi se Carmichael premislil storiti kaj takega. Ali ni bil rekel, da se jima ne bo zgodilo nič zalega?

Dick je zdajci ugatal njegov načrt. Carmichael je hotel proti osamljenemu pristajališču, nemara onkraj mehiške meje. A prej je hotel izkrcati Dicka in Mary na kakem pustem kraju, kjer bi se morala boriti z gladom, brezzakonjem in tisoč drugimi zaprekami, preden bi se vrnila med omikane ljudi in ga razkrinkala. Dotlej bi bila Carmichael in njegov pajdaš zdavnaj skrita v kakem neznanim kotičku širnega sveta.

Glava ga je še vedno strašno bolela. Kri mu je kovala v njej kakor mirijada kladiv. Škripaje z zobmi se je upiral slabosti in napertal voljo do skrajnosti.

Mislil je, neprestano mislil vključ razboječnosti in utrujenosti svojih možganov. Oziral se je čez rob letala in opazoval pokrajino. Poznal jo je. Čez minuto ali kaj so morali preleteti Henshawovo letališče. Čuden načrt se je izobličil v njegovem duhu. Ali je bilo kaj upanja? Dick tega ni vedel. A če je hotel kaj poizkusiti, je moral poizkusiti zdaj. Čez nekaj minut bo prepozno.

Zbral je vse moči. Mary se je rahlo zganila. Carmichael se je sklonil s sedeža in pogledal v globino.

Nepremično upiraje oči v Carmichaela, je Dick kradoma gibal z rokami, kolikor so mu dopuščale žice, s katerimi je bil zvezan. Dve minuti se ni upal dihati. Njegovo početje je bilo še vedno neopazeno.

Nato je jel čakati, oprezo gledaje preko roba. V daljavi se je pokazalo letališče št. 43 — poslednje, ki jim ga je bilo preleteti.

GRATIS

Napoleon

Memoari njegovega življenja.

Novo, predelano izdajo priredila založba skupaj z najpomembnejšim nemškim zgodovinarjem

Napoleona Friedrichom M. Kirchsom.

Delo obsega 14 zvezkov (velike oblike) s kakimi 3500 str. teksta.

Življenje tega velikana, ki je Evropi in vsemu svetu vrezal novo podobo, opisano po njem samem in njegovih sodobnikih, se čita napeto kakor mikaven roman in obenem ganljivo in pretresljivo kakor Shakespearjeva drama ali Sofoklejeva tragedija. Po pravici imenuje veliki kritik Sainte-Beuve Napoleonove memoare

najveličastnejše delo svetovne književnosti.

Napoleonova brezprimerna pot navzgor od neznanega poročnika do cesarja in gospodarja sveta bi bila nemogoča, če je ne bi bili utrlji veliki prevrati francoske revolucije. Njegovo grandiozno pustolovno življenje nam postane razumljivo šele tedaj, ko se seznanimo z vplivi in dognanji revolucije, katere sin, Napoleon v vršilec oporoke je bil Napoleon. Zato prinašamo hkrati z Napoleonovimi spomini nič manj mikavno in času primerno

Zgodovino francoske revolucije

14030

Julesa Micheleta. Po prevodu Richarda Kuehna predelal in izdal Friedrich M. Kirchsom. Obseg: 10 zvezkov (velike oblike) s kakimi 2500 str. teksta.

Ni ga zgodovinskega dogodka zadnjih stoletij, ki bi bil trajneje in pomembneje vplival na celokupni politični in socialni, kulturni in družabni razvoj Evrope kakor francoska revolucija, ki jo je sloveči zgodovinar Michelet opisal s toli zanosito in neprekosljivo nazornostjo. To delo, ki je bistvenega pomena za razumevanje sodobnosti je prvič v nemščini izšlo v naši založbi.

S tem, da nam pošlje spodaj priobčeni izreze v 10 dneh, si vsak čitatelj tega lista pridobi pravico, da dobi zastonj našo izdajo teh dveh za razumevanje sedanosti neogibno potrebnih monumentalnih del. Zahtevamo samo za povračilo svojih stroškov za zavijanje in izdatkov za oglašje po Din 8.— za vsak zvezek.

Ta ponudba velja samo za kupone, ki se vpošljejo tekom desetih dni na naš dunajski glavni kontor:

Gutenberg-Verlag
Christensen & Co.
Wien, I. Strauchgasse 1.
ali na
Zastopstvo
G. MAUTNER
Zagreb, Gundulićeva ulica 40

IZREZEK

Pošiljalec tega izreka si želi zastonj »Napoleonove memoare« in zgodovino francoske revolucije

Ime: _____

Ulica: _____

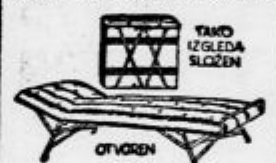
Kraj: _____

Pošta: _____ 124

Za zdaj ne pošiljajte ne denarja ne znamk.

Novost! Novost!

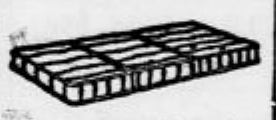
Želena služinska Brozovič-patent postelja, slošljiva, s tapetiranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotela, prenočišča, nočne službe in za potujoče osebe — stane 450 Din. Razp. biljam po poštenu povzetju

Leesna patent postelja, slošljiva, s tapetiranim madracom, zelo praktična — stane 280 dinarjev

Treidelni, s volno polnjeni madraci, stanejo 750 Din.

Potem imate veliko zalogo pohastega perja po Din 38 kg, čisto belo gosje po Din 130 kg in čisto beli puh po Din 300 kg in celo tapot. in posteljno blago.

L. BROZOVIČ
Zagreb, Ilica št. 82.

Prosim ponudbe

božičnih drevesc

na SCHMOLKA, anončno ekspedicijo, Novi Sad, pod »Christbaum«

Spalne fotelje in kanapeje

patent otomane v naj-novejših oblikah in naj-liniji izdelavi dobite samo pri

RUDOLF SEVER,
Marija trg 2.

direktno iz
Tovarne
ot. tov. skladišča
IZVAJATELSTVO
Meinert & Kerold
Maribor št. 101-A

Pozor ženini in nevesti ŽIMNICE

(matrace), posteljne mreže, želene postelje (složljive), otomane, divane, in tapetirane izdelke tudi na ceneje
Rudolf Radovan
tapetnik
Kretov trg št. 2.

Kakor kronometer bo deloval Vaš želodec,

ako uporabljate za odprtje prašek

OTROCI 1 meho in ODRASLI 1 večje žlico na vodi ali mleku.

Ali vam moti prašek MAGNA na konci noči po jedi, pospešuje prebavo, odpravi zapke, zgago, vzpehavanje, bljuvanje, neprijeten diš ust. Odrasli: katar želodca in črevesa, hemoroidi, otekline v želodcu.

V lekarnah 1 servoček s servočkom 4 Din.

Kje pa hočemo naročiti

12560

knjigoveška dela, da so hitro ter solidno izdelana in po nizkih cenah? Le pri **MIROSLAVU BIVIC**
Ljubljana, Sv. Petra c. 7 (Hotel Lloyd)

Pozor! Kupci Pozor!

Proda se lepo posestvo v bližini Kamnika, oddaljeno 5 minut od postaje z lepimi njivami, travniki, gozdom, sadnim vrtom. Gospodarska poslopja, moderno urejena in v najboljšem stanju; stroji na električen pogon. Cena 375.000 Din. Poizve se pri L. Rakove, Kranj št. 90. 14002

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 11. novembra so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— 20.084, 20.097, 66.637, 75.799.

Din 500.—	5.787,	5.754,	7.542,	7.551,	7.596,	7.624,	7.664,	14.114,
17.909,	17.938,	20.048,	20.120,	20.172,	30.961,	30.965,	34.602,	34.703,
34.751,	34.762,	34.778,	34.788,	40.518,	53.488,	53.442,	55.818,	55.880,
58.205,	58.316,	58.319,	58.338,	58.392,	66.613,	66.621,	66.675,	75.759,
84.614,	84.634,	84.667,	84.681,	91.701,	91.738,	91.797,	99.751,	99.763,
99.797,	99.821,	99.830,	103.101,	103.189,	103.709,	103.731,	109.746,	109.771,
109.855,	109.898,	115.679,	115.683,	120.101,	120.103,	120.137,	120.188,	120.245,
123.962,	123.969,							120.262,

Žrebanje se bo vršilo od 8. decembra vsak dan. — Onim, ki jim bodo srečke izžrebane za mali dobiček, bomo zamenjali srečke za neizžrebane, da jim omogočimo igranje na visoke dobitke. To pa brezotvezno in le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Izžrebane srečke nam je treba takoj vposlati.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

Brez vsakega posebnega naznanila.

14081

Smrt je ugrabila iz srede srečne družine našo srčno ljubljeno hčerko

METKO

v nežni mladosti devetih let.

Pogreb se vrši v četrtek, 14. t. m. ob 1/25. uri popoldne na pokopališče v Trzinu.

Tržič, dne 13. novembra 1929.

RODBINA IVAN LONČAR.

Inserirajte v „JUTRU“!